

KELEIVIS

KELEIVIS
Prenumerata - Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams - 1 year \$5.00
pusei metų - 6 months .. \$2.50

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1966
Address:
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

NR. 11 SO. BOSTON, MASS., 1969 LIETUVIŲ SVIETIMO IR ŠEIMOS METŲ KOVO - MARCH 12 65 - TIEJI METAI
"Keleivis" telefonas AN 8-3071 Second-class postage paid at Boston, Massachusetts Atakiro numerio kaina 12 centų

„Pakarti Kosiginą, iškepti Brežnevą!“ - šaukia Kinijoje

Didžiulės demonstracijos dėl ginkluoto susirėmimo Sovietijos-Kinijos pasieny. Kinija skelbia, kad ji dabar laikanti 5 milijonus savo kariuomenės, atkreiptos į Sovietijos pusę, parengties stovy. Sovietai Maskvoj karia Mao Tse-tungo iškamias.

Jau esame rašę, kad Toliuose Rytuose Sovietijos-Kinijos pasienyje įvyko ginkluotas susirėmimas tarp raudonųjų Kinijos ir Sovietijos karių. Pradžioje nebuvo skelbta, kokio dydžio tas susirėmimas buvo, bet dabar Maskva pranešė, kad jame žuvo 31 sovietų karys, kurių lavonai dar buvę tyčia sužaloti ir išniekinti, ir kad Kinijos karių dalyvavę 530.

Kinijos-Sovietijos pasieny susirėmimai nėra jokia naujiena, jų būna labai daug, bet apie tai neskelbiama, nenorint Vakarų akyse dar labiau išryškinti komunistinio pasaulio skilimą ir atskleisti jo silpnąsias vietas. Bet šis susirėmimas, matyt, išėjo iš kasdieninių ribų ir rado didžiausią atgarsį tiek Sovietijoje, tiek ir Kinijoje. Dėl to abiejose kraštuose kilo didžiausias pyktis, pasireiškęs milžiniškomis demonstracijomis ir keiksmažodžių choru.

Pekinge milijoninė minia demonstrantų šaukė: „Pakarti Kosiginą! Iškepti Brežnevą!“ Kinijos karių laikraštis savo vedamajam užrašė antraštę: „Šalin carus!“ Pekingo radijas skelbia grūmodamas: „Jei sovietų revizionistai, išgamų gauja, dar drįs įsiveržti į šventą Kinijos teritoriją, tai mes savo kietomis kumščiomis sulaužysime jų nugarkaulius!“

Panašios demonstracijos vyksta ir Sovietijoje. Maskvoje kelių šimtų tūkstančių žmonių minia net kelis kartus buvo susirinkusi prie komunistinės Kinijos ambasados, taip pat šūkavo įžeidžiančius ir keikiančius šūkius, išdaužė ambasados langus ir išterlijo sienas. Čia buvo viešai pakarta Mao Tse-tungo iškamša, kas laikoma pačiu didžiausiu įžeidimu komunistinės Kinijos, nes ten Mao yra garbinamas kaip raudonasis dievas.

Taigi, žodinis karas tarp komunistinių giminių yra jau nepaprastai baisus. Bet reikia manyti, kad jis šį kartą gal žodžiais ir pasibaigs. Gal net abi šalys tokiomis provokacijomis yra patenkintos, nes tuo būdu visuomenės dėmesys yra nukreipiamas nuo vidaus reikalų, ir žmonės yra verčiami pamiršti savo kasdieninio gyvenimo sunkumus, kurių yra daug abiejose komunistiniuose „rojuose“.

Žinoma, sovietus gerokai nervina ir Kinijos atominis ginklavimasis, darąs didelę

pažangą. Jie žino, kad vėliau su Kinija jau bus sunku susidroti, jeigu ji panūstų pabandyti atsiimti iš Sovietijos dar carų užgrobtas savo teritorijas.

Apollo 9 skrenda laimingai

Apollo 9 baigia savo kelionę ir ketvirtadienį jis turi nusileisti žemėn. Iki šiol viskas sekėsi taip, kaip buvo numatyta. Pasisekė ir svarbiausias uždavinys - dviem astronautams su vadinamuoju „žioģu“ (priekaba) atskirti nuo pagrindinio erdvėlaivio ir vėl su juo susijungti. Neabejojama, kad ir visi kiti uždaviniai bus atlikti sėkmingai, ir beliks tik laimingai nusileisti žemėn.

Po šių bandymų jau regis būtų atviras kelias į mėnulį, bet prieš tai dar bus paleistas Apollo 10, kuris panašius pratimus, kaip Apollo 9, atliks nuskrūdes prie mėnulio. O tada, dar šią vasarą, Apollo 11 astronautai jau mėgins nutūpti mėnuly.

Vietname komunistai tebepuola

Jau trečia savaitė Vietnamo komunistai apšaudo P. Vietnamo miestus ir karinius taikinius. JAV griežtai įspėjo S. Vietnamą sustabdyti miestų bombardavimus, nes tai prieštarauja susitarimui, pagal kurį JAV nustojo bombarduoti S. Vietnamą, ir trukdo derybas Paryžiuje.

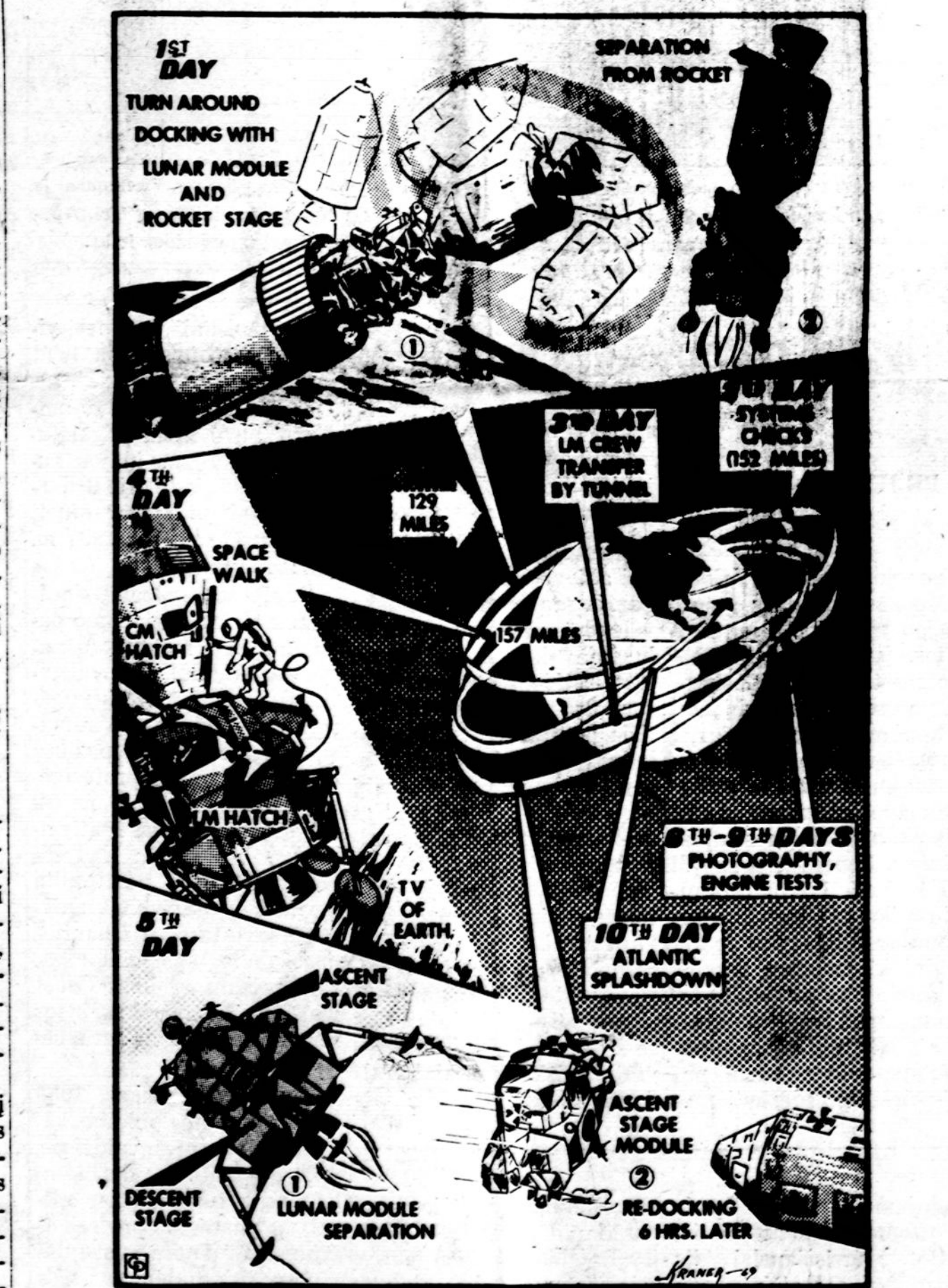
Prez. Nixonas pasiuntė į Vietnamą krašto apsaugos ministrą Lairdą vietoje ištirti padėtį. Tada prezidentas nusprendė, kokį atkirtį duoti komunistams, jeigu jie nesilaikys susitarimo ir bombarduos civilinius gyventojus.

Izraelis nušovė Egipto generolą

Nors tarp Egipto ir Izraelio yra paliaubos, bet šeštadienį ir sekmadienį prie Suez kanalo dundėjo patrankos ir vyko oro kautynės. Šeštadienį Izraelio patrankos šovė Egipto kariuomenės gen. Štabo viršininką gen. Abdelį Moneimą Riadą, kuris buvo atvykęs į savo artilerijos stovyklą netoli Izmailo pakitrinti padėtis.

Lietuvių delegacija pas atstovų rūmų pirmininką McCormacką. Iš kairės į dešinę: kun. Ignas Urbonas, kongresmanas R. J. Maddenas, Vilko pirm. dr. Jonas Kęstutis Valiūnas, atstovų rūmų pirm. Johnas McCormackas, Alto pirm. Eugenijus Bartkus ir Alto narys Jonas Ivanauskas.

Dabar vykstanti erdvėlaivio Apollo 9 kelionė or bitoje aplink žemę yra labai svarbi, nes jos metu astronautai turi atlikti eilę bandymų, reikalingų vėliau nutūpti į mėnulį. Svarbiausias jų yra numatytas penktą šio skraidymo dieną, kada nuo pagrindinio erdvėlaivio turi atsiskirti jo „priekaba“ su dviem astronautais ir per šimtą mylių nuotolį nuo bazės vėl ją pasivyti ir susijungti taip, kad astronautai iš „priekabos“ galėtų lipti atgal į pagrindinį Apollo 9 erdvėlaivį. Jeigu tas veiksmas nepavyktų, tai „priekaboj“ du astronautai ir liktų erdvėje skraidyti per amžius amžius.

20 tūkstančių eilės eilėkūčių sukilo prieš savo vadovą, užėmė skautų įstaigas, stovyklas. Jie reikalauja priimti organizacijos santvarką ir veiklos programą šių dienų jaunimo poreikiams.

Mirė Saudi Arabijos karalius poliko turto 1 bil. 200 mil. dolerių. Jeruzalėje universiteto valgykloje sprogo teroristų padėta bomba. Sužeisti 29 asmenys. Arabai žada terpristinę veiklą dar didinti.

Taškente, Uzbekistane, netrukus prasidės 11 totorių byla. Jie kaltinami loterijų priešsovietinius leidinius, o tikrasis jų „nusikaltimas“ yra tas, kad jie reikalauja grąžinti jų tautines laisves. Mat, Stalino laikais visi Krymo totoriai buvo išstremti iš savo gimtojo krašto.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas JAV kongrese

Kaip per eilę metų, taip ir šiemet Amerikos Lietuvių Tarybos pastangomis buvo suorganizuotas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 51-rių metų sukakties minėjimas JAV kongrese.

Vasario 18 d. senato posėdyje, vadovaujant senatoriui T. J. Doddui, iš Conn. t sukaktis buvo išsklaidingai paminėta senate. Eilė senatorių įteikė savo pareiškimus ir asmeniškai pasisakė, smerkdami Sovietų Sąjungos bolševikų agresiją prieš mažą lietuvių tautą.

Vasario 19 d. sukaktis buvo paminėta atstovų rūmuose, globojant ilgamečiui lietuvių draugui atstovų rūmų pirmininkui Johnui McCormackui. Minėjimui vadovavo senas lietuvių ir Alto bičiulis bei mūsų veiklos rėmėjas kongresmanas Danielius J. Floodas, Pa.

ALT'o pirmininkas inž. E. A. Bartkus, ALTO narys Vyčių atstovas J. Evans, atstovų rūmuose invokaciją atkalbėjęs Gary, Ind., lietuvių klebonas kun. Ignas Urbonas ir VLIKO pirmininkas dr. J. K. Valiūnas ta proga aplankė senatorius T. J. Doddą, Conn., mažumos vadą E. M. Dirkseną, Ill., V. Hartkę, Ind., J.K. Javitę, N. Y., E. M. Kennedį, Mass.

Ši delegacija taip pat dalyvavo minėjime ir aplankė atstovų rūmų pirmininką J. W. McCormacką, programos vedėją kongresmaną D. J. Floodą, E. J. Dervinskį, Ill., R. C. Pucinskį, Ill., ir kitus.

Tą pačią dieną į lietuvių tautą per Amerikos Balso radiją pasakė pavergtai tautai atitinkamas kalbas ALTO pirm. E. A. Bartkus ir kun. I. Urbonas. Po to, jie lankėsi respublikonų partijos centre ir pas Lietuvos atstovą J. Kajecką.

Prancūzų frankas vėl pavojuje

Sunkiai laikosi prancūzų frankas, nes valstybė daugiau išleidžia, negu turi pajamų. Padėtis dar pablogėjo, kai nepavyko susitarti su unijomis, kad jos nereikalautų pakelti atlyginimų. Antradienį skelbiamas 24 valandų streikas. Jį remia ne tik komunistai, bet ir katalikai su socialistais.

Dėl visų tų priežasčių dabar turtingieji stengias frankus iškeisti į auksą, o dėl to aukso kaina penktadienį jau pakilo iki \$48.3 už unciją (oficiali kaina \$35).

Ką Nixonas pasakė laikraštiniams

Kovo 4 d. prez. Nixonas kalbėjo apie savo kelionę Europoje ir atsakė į 26 laikraštininkų klausimus. Pasiūlymas užsitęsė 55 minutes.

Kelionė, esą, sustiprins Europos pasitikėjimą. Europai jis užtikrins, kad su Sovietų Sąjunga nebus slapta susitarta Europos sąskaiton. Jis tikėjasi, kad Sov. Sga padės greičiau baigti Vietnamo karą ir surasti sprendimą taikai grąžinti Art. Rytuose, bet didžiosios valstybės ten negalinčios taikos padiktuoti, o reikia, kad pačios šalys susitartų. Ta proga jis pagrasino atkirtiu ir Šiaurės Vietnamui.

V. Vokietija išsirinko prezidentą

Vakarų Vokietija kovo 5 d. Berlyne prezidentu išrinko socialistą Gustavą Heinemann, iki šiol buvusį teisingumo ministru. Su juo varžėsi krikščionių demokratų kandidatas Schroederis, kuris gavo tik 6 balsus mažiau, negu Heinemannas.

Vakarų Vokietijoje prezidentas mažai reikšmės turi. Jo valdžia tokia, kaip Anglijos karalienės.

Manoma, kad už Heinemanną balsavo ir FDP (laisvieji demokratai), todėl galima spėti, kad šį rudenį parlamento rinkimuose socialistai su demokratais gali sudaryti koaliciją. Tada krikščionims demokratams, su kuriais dabar socialistai sudaro koaliciją, tektų opozicijos vaidmuo.

Gen. Grigorenko nenurimsta

Buvęs sovietų kariuomenės gen. majoras Grigorenko jau seniai kovoja dėl laisvės Sovietų Sąjungoje. Dabar jis platina mašinėle rašytą atsisaukimą „I visus sovietų piliečius“, kuriame sakoma, kad „mes visi atsakingi dėl dviejų dešimtys susidėginimo, protestuojant dėl Čekoslovakijos okupacijos.“ Todėl kviečiami visi gyventojai „nesukumbant, bet teisingomis priemonėmis“ daryti žygį, kad sovietų kariai iš Čekoslovakijos būtų atsaukti ir kad būtų atsiskyta kistis į to krašto vidaus reikalus.

Tą atsisaukimą pasirašė ir Ivan Jachimovič, buvus Latvijoje kolchozo pirmininkas, bet iš tų pareigų pašalintas.

Pastabos po Vasario 16-tosios

Kitoje šio puslapio vietoje rasite Vliko apyskaitą, o septintajame puslapy — bostoniečių aukotojų Vasario 16 proga sąrašą. Atidžiau visa tai perskaitykite.

Jeį gerai pažįstate bostoniečius, tai jų sąrašą pasigisite dar nevienos pavadėdės. Bet dėl to dar nenusiminkite, nes gal jas rasite dar vėliau, nes niekam nedraudžiama savo auką Lietuvos laisvinimo reikalams atiduoti ir po Vasario 16-sios.

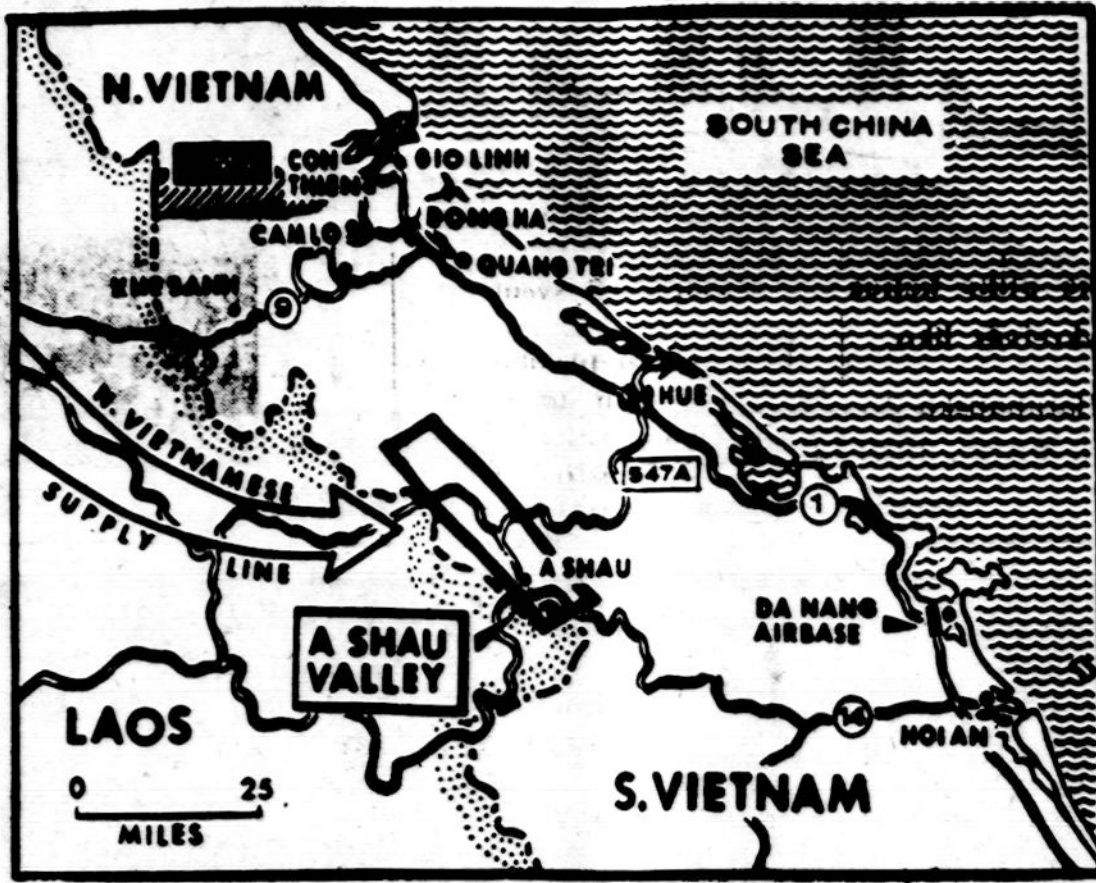
Antra, tas aukotojų sąrašas rodo, kad bostoniečiai visiškai nekreipė dėmesio į JAV LB pirmininko pastangas nukreipti šios sukakties aukas į LB kasą ir tuo suardyti jau dešimtmečiais nusistovėjusią tvarką. O pagal ją, Vasario 16 proga surenkamos aukos eina per Amerikos Lietuvių Tarybą Lietuvos laisvinimo reikalams. Ir šiemet iš visų Bostone surinktų aukų minėtam tikslui skirta 95%. Tai skaudus, bet pelnytas antausis minėtam pirmininkui.

Skaitydami Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto (Vliko) apyskaitą, be abejonės, atkreipsite dėmesį, kad jo išlaidos yra apvertkinai mažos. Tai jau tikrai gėda ant tvirtų kojų atsistojusiems naujesiems išėiviams per metus tesudėti tik \$30,000 tam organui, kuris vadovauja Lietuvos išlaisvinimo kovai nuo komunistų laisvajame pasaulyje! Ką šiais laikais su tokia dolerių suma galima padaryti? Labai maža. O jei būtų daugiau lėšų, daug gyvesnė galėtų būti ir mūsų bendrinių politinių veiksmų veikla. Todėl visų mūsų pareiga tam reikalui kuo daugiau aukoti ir padėti surasti vis veiksmingesnių lėšų telkimo būdų.

Amerikos Lietuvių Taryba iki šiol sau lėšas telkė svarbiausia per Vasario 16 minėjimus. Nusikaltimas būtų jai tą darbą trukdyti. Visi turėtume tą vąj remti, kuo gausiau aukoti. Mielai bus priimama auka ir kita proga.

Vlikui lėšas telkiaš Tautos Fondas steigia būrelius, kurių nariai per metus moka \$10. Jau nemaža jų įsteigta, bet dar ne tiek, kiek reikėtų ir būtų galima, jei tik atsirastų daugiau tokių būrelių vadovų. Vadovu galėtumėte būti kiekvienas. Tereikia tik iš 10 pažįstamų surinkti po \$10 ir pasiųsti šiuo adresu: Tautos Fondas, 29 W. 57th St., 10th Floor, New York, N.Y. 10019. Paprašykite informacijų.

Kaikurie būrelių vadovai negerai daro, rinkdami tas dešimtines Vasario 16 proga. Tai turėtų būti atliekama kitu metu, nes Vasario 16-sios rinkliava yra atskira aukojimo diena, nors ir tam pačiam tikslui. Tada ir būrelių nariai turėtų dar pridėti papildomą savo auką, sukakties proga dar padidindami Tautos Fondą.

Viršuje matome žemėlapy pažymėtą A Shau Valley sritį Pietų Vietname. Šiaurės Vietname jas naudoja savo kariuomenei suteikti ir pulti pajūrio miestams Da Nang, Hue ir Quang Tri. Apačioje — ten dabar įsitvirtinę amerikiečių kariai, kuriems helikopteriai pristato ginklus ir kt.

Vliko išlaidos

Kai paskaitai mūsų komunistų spaudą, tai atrodo, kad Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui (Vlikui) sudedamos aukos yra jo vadovybės prašvilpiamos, į savo kišenes sukiamos. O kaip yra iš tikrųjų, rodo Eltos paskelbti Vliko apyskaita.

Pagal ją, pernai Vlikas turėjo išlaidų \$30,092.13. Iš tos sumos informacijai išleista \$16,477.37, tai yra daugiau kaip pusė visų išlaidų (54.8%). Ta informacija Eltos biuleteniais buvo duodama 7 kalbomis (anglų, prancūzų, vokiečių, italų, ispanų, arabų ir lietuvių).

Vienkartiniams leidiniams išleista \$6,157.64, arba 20%. Be to, informacijos į Lietuvą rengimas ir perteikimas atsejo \$3,656, arba 12.2%. Tuo būdu visiems informacijos reikalams išleista viso labo \$26,291.01, arba 87.4% visų išlaidų.

Algoms išleista tik \$2,040, paštui, telegrafui, telefonui — \$617.31, įvairiems kitiems reikalams — \$911.36.

Tai matote, kaip meluoja komunistai, skelbdami savo išgalvotas paskalas. Ir būkime tikri, kad, jei Vlikas aukas išleisť algoms, komunistai nieko nesakytų. Bet kai jis beveik visas pajamas išleidžia spaudai ir radijui, kurie kelia viešumon komunistų okupantų politines suktybes, jų genocidinius veiksmus ir jų pataikūnų melą, jie neriasi iš kailio ir Vliką visai niekina.

Todėl Vliko informacijos sklaidimo svarba nesumažės nei šiais, nei tolesniais metais. Priesingai, dar reikia ją plėsti ir gerinti, jei tikta būtų daugiau lėšų.

Informacijai stipriau paremti Vlikas ir Tautos Fondas telkia ypatingus rėmėjus. Būtent, kviečia šiuo sumetimu skirti Tautos Fondui kasmet bent 25-kių ar daugiau dolerių įnašą. Ypatinigiems rėmėjams per istisus atitinkamus metus siūnciam lietuviški Eltos biuleteniai (360 puslapių per metus), tai yra, jie tampa lyg lietuviškų Eltos biuletenių garbės prenumeratoriai. Bet jų įnašo didžiama tenka ne lietuviškų biuletenių, o visos kitos minėtos informacijos sklaidimo išlaidom apmokėti. Tokių ypatingų rėmėjų jau yra 74. Dalis jų įmoka įnašus po 50 ir net po 100 dolerių. Jie remia vieną iš svarbiausių Lietuvos laisvės bylos reikalų.

Vien tik auksas valdo mus?

RASO R. E. MAZILIAUSKAS

Tęsinys

NEBŪTINAI LINKSMA TIKROVE

Baltiečiai išėiviai, aišku, taip pat įvairiap stengėsi pamažu aiškėjančią įvykių raidą ir artėjančią britų-sovietų susitarimą paveikti. Kaip maždaug visur Vakaruose dažniausiai būna, taip ir Londone šiuo atveju dalykiškesnės išankstinės informacijos apie įvykių rutuliojimąsi baltiečiai išėiviai neturėjo. Kontaktų stoka, neradimas būdų prieiti prie pirminių šaltinių, o svarbiausia, matyt, sugebančių ir taip pat atliekamo laiko turinčių žmonių trūkumas nulėmė, kad baltiečių veikėjai konkrečiai apie susidariusią padėtį sužinojo iš britų spaudos. Buvo, beje, žinoma, kad tas reikalas britų judinamas, bet tik 1967 m.. Kosyginui lankantis Londone, kai susitarimas jau buvo pasiektas ir tereikėjo jį pasirašyti, britų spauda reikalą plačiau aprašė.

Ta proga ir Lietuvos vardas, palyginti, daug ir palankiau buvo linkniuojamas Londono spaudoje, televizijoje ir per radiją. Du lietuvių veikėjai (Lietuvių namų b-vės pirm. S. Nenortas ir sekr. A. Prancūnas) buvo aplausinėjami televizijoje, o, sakysim, pasaulinio garso dienraštis "The Guardian" savo samprotavimuose pripažino, kad sandėris

su sovietais baltiškųjų priklausiųjų sąskaita nesąs teigiamas reiškinys. Estų, latvių ir lietuvių organizacijos britų parlamentu nariams išsiuntinėjo laiškus, brošiūras tuo reikalu, Londone veikianti Baltų Taryba paruošė kruopščiau išdirbtą ir teisiškai argumentais paremtą memorandumą, kurį taip pat parlamentarams ir kitiems išsiuntinėjo... Veiksmingiausia, turbūt, pasireiškė estai, kurie jau ilgesnį laiką palaikė draugiškus santykius su konservatorių parlamento nariu Sir Tafton Beamish. Aprūpinę literatūra ir kitais duomenimis, jis parašė straipsnį konservatyviajame Londono dienraštyje "Daily Telegraph", kuriame iš tiesų įtikinančiais moraliskais ir teisiškais argumentais įrodinėjo, kad britams vis dėlto nedera tais baltiečių priklausiniais prekiauti. Nekalbant apie vieną kitą išimtį, britų spauda visą reikalą pamiršo iki pastarųjų debatų parlamente... Baltiečių "public relations" kaip ir dažniausiai ne vien tikta Britanijoje kad būna, neįstengė viešajai opinijai padaryti didesnio poveikio.

Parlamento debatuose Sir T. Beamish buvo bene griežiausias ir dalykiškiausias svarstomojo įstatymo puolėjas, nors savo kalbą ir apkaišiojo eiliniams konservatorių pastaruoju metu

Žvilgsnis į profesines sąjungas

(Tęsinys)

PILIE TINIO KARO TAŠA?

Demokratinuose Vakarų kraštuose profesinės sąjungos jau yra stipriai įsitvirtinusios, įstatymais ir visuomeninių tradicijų įteisintos ir išaugusios į visų pripažintą ekonominį, socialinį ir net kultūrinį veiksnį. Tuo tarpu kraštuose, kuriuose parlamentarinė demokratija tėra taria, arba kuriuose aplamai apie demokratiją negali būti kalbos, laisvų dirbančiųjų reikalus ginančių profesinių sąjungų nėra ir dėl darbininkijos teisių organizuoti ginti savo reikalus tebekovojama. Tokiuose kraštuose profesinių sąjungų padėtis šiandien primena padėtį prieš keliasdešimt me-

tų Anglijoje ir JAV ankstyvojo kapitalizmo sąlygose.

Ispanija čia galėtų būti labai akivaizdus pavyzdys. Ispanija yra pusiau fašistiska valstybė, valdoma Franko, kurioje ieškoti pilietinių laisvių ir parlamentarinės demokratijos būtų bergždžia. Antra vertus, Ispaniją laikyti visiškai fašistine, teroru valdoma valstybe taip pat nebūtų teisinga. Tai greičiau patriarchališka valstybė, kurioje tikraja valdžia dalijasi stambieji kapitalo savininkai, konservatyvių nuotaukų bažnytinė vyresnybė ir karininkija ir kurioje platesnieji visuomenės sluoksniai — vidurinioji klasė ir ypač darbininkija — yra politiškai beteisai. Valdantieji patriarchališkai, at-

naudojamais užsiuolimais vyriausybei. Labiausiai ir, atrodo, pagrįsciausiai jis vyriausybei prikaišiojo to pusmilijono išmokėjimą sovietams. Tačiau ir Sir T. Beamish sutiko, kad britų ieškovams reikėję kaip nors į ieškinius padengti... Įstatymas priimtas, tačiau jo atsargi ir apdairi redakcija yra tokia, kad Baltijos respublikų prie Sovietų Sąjungos de jure nepripažinimas teisiškai nėra apribotas. D. Britanijos užsienio reikalų ministerija tai įskaitė pabrėžė ir užtikrino visai eilei baltiečių išėivų organizacijų; tai pagaliau buvo užtikrinta ir per parlamento debatus. Tačiau ir tas prijungimo nepripažinimas nebėra jau toks grynas, nebėra besąlyginis ir savaime

suprantamas. Baltijos respublikų diplomatines misijas Londone iš tiesų tebėra pripažįstamos, bet akredituoti baltiečių diplomatai diplomatiniam sąrašo jau įrašyti sąlyginiai. Misijai šefai, sakykime, diplomatinį statusą ir privilegijas turi tik "Jos Didenybės karalienei maloniai sutikus" jas suteikti... O senstančių, prieš 30 metų akredituotų baltiečių diplomatų Londone eilėms retėjant, tos misijos ilgainiui savaime ir natūraliai nustos egzistuoti: britų užsienio reikalų ministerija nesutinka diplomatinį statusą suteikti naujiems asmenims... Tai buvo nebūtinai labai linksma, bet realistiškai atpasakota istorija. (Galas)

seit, "tėviskai", rūpinasi visais gyventojais, arba bent sakosi, kad rūpinasi...

Ispanijoje nuo pat 19 amžiaus buvo labai įsigalėjusios sindikalizmo idėjos, kurios ispanų politikoje ir darbininkijos judėjime didelį svorį turėjo iki pat 1937 m. pilietinio karo.

Suglaustai kalbant, sindikalizmas yra socializmo pakraipa, kuri moko, kad patys darbininkai, o ne valstybė, turi tapti fabriky ir gamyklų savininkais. Vadina si, sindikalistinių pažiūrų darbininkai savo profesinėse sąjungose kovoję ne tik už geresnes sąlygas ir atlyginimus, bet siekė, kad tos prof. sąjungos palaipsniui perimtų ir gamyklų valdymą į savo rankas. Ispanijos darbininkų sąmoningumas, savo reikalų gynimas visuomet buvo labai ryškus, ir tos senos tradicijos vis dar tebėra gyvos.

Generolas Frankas, 1939 metais laimėjęs pilietinį karą ir įsitvirtinęs valdžioje, sukūrė savotiškus darbininkų sindikatų (taip ispaniškai vadinamos profesinės sąjungos). Tuose valstybiniuose "sindikatuose" sėdi dirbančiųjų ir darbdavių atstovai, o jiems pirmininkauja valdžios paskirti pirmininkai. Tokie valstybiniai sindikatai dirbančiųjų reikalų ginti ne negali. Pasakytų sindikatų valdiškojo generalinio sekretoriaus, — "strikai yra prabanga". Valdžiai svarbiausia išsilaukiyti valdžioje ir išaugoti ramybę.

Ispanijos darbininkijos uždariai pastaraisiais metais pakilo, tačiau jie vis dar yra žemiausi Vakarų Europoje. Vyriausybės nustatyta žemiausia alga už darbo dieną tėra 102 pesetos (apie 1.46 dol.). Ispanijoje skirtumas tarp turtingųjų ir eili-

nių piliečių gerovės tebėra milžiniškas...

Negalėdami savo reikalų ginti valdiškuose sindikatuose, Ispanijos darbininkai pradėjo organizuotis nelegaliai vadinamosiose "Darbininkų komisijose". Pirmąją didesnę Darbininkų komisiją Madride 1964 m. suorganizavo Marcelino Camacho, kuris nuo praeitų metų be teismo sėdi kalėjime. Darbininkų komisijos išsiplėtė po visą Ispaniją ir šiandien išvirto į pavojingiausias Franko režimo priešą.

Nelegaliai veikianti socialistų partija (Partido Socialista del Interior) šitas komisijas pavadino "svarbiausia darbininkijos kovos priemone". Pats režimas mažiau nuogastauja dėl studentų riaušių, nepatenkintų jaunųjų kunigų demonstracijų ir net maistavimo savosios partijos falangistų tarpe, kaip dėl Darbininkų komisijų veiklos.

Praeitų metų lapkričio pabaigoje Oviedo mieste streikavo daugiau kaip 15,000 kasyklų darbininkų. Vadinas, Darbininkų komisijos iš tiesų veikia masiškai. Kita vertus, policija turi daug darbo — šimtai ir net tūkstantčiai Ispanijos darbininkų vadų yra suimti ir dažniausiai be teismo sėdi kalėjimuose. Tačiau, suiminėdami darbininkijos vadus, Franko policininkai vis dėlto nepalaužia Darbininkų komisijų veiklos: strikai vistiek vyksta, demonstracijos organizuojamos, veikla tęsiasi. Tai rodo, kad darbininkijos veikla iš tiesų yra masiška ir savaiminga. Iš kitos pusės, toji veikla nėra griežtai centralizuota — vadovybė vienoje vietovėje suėmus, veikimas tęsiasi kitur.

Suimtieji Darbininkų komisijų veikėjai paprastai apšaukiami komunistais. Tai, žinoma, paprasčiausia, bet tikta dalinai teisinga. Komunistinių veikėjų Ispanijos darbininkijoje, be abejo, taip pat yra, bet jie toli gražu nesudaro daugumos. Maistingam ispanų būdū geležinės drausmės komunizmas, galbūt, aplamai nėra priimtinas. Iš tiesų ispanų darbininkijos judėjime reiškiasi įvairios politinės srovės, pradedant demokratiniiais socialistais ir baigiant anarchistais. Be to, į darbininkijos judėjimą vis plačiau įsijungia jaunieji kunigai, kurie atvirai maištauja prieš konservatyviąją bažnytinę vyresnybę. Nelegalūs Darbininkų komisijų susirinkimai dažnai vyksta klebonijose, o šimtai jaunųjų kunigų sėdi kalėjimuose kartu su marksistais ir anarchistais. Vienas dabar jau suimtas Madrido kunigas, kuris dirbo kaip taksis vairuotojas, pareiškė: "Skirtumas nebeieskotas tarp tikinčiųjų ir netikinčiųjų, bet tarp išnaudotojų ir išnaudojamųjų... Užsienių laikraštinninkai prileidžia, kad bent pusė ispanų Darbininkų komisijų vadovų yra maištaujantieji jaunieji kunigai, o kita pusė — įvairių pakraipų marksistai.

Dabartinis Ispanijos Darbininkų komisijų judėjimas yra klasiškas: jis išsiirutuliojo ir sustiprėjo grynai ekonominiais pagrindais — darbininkijai kovojant už teisingesnį gėrybių paskirstymą. Tačiau to judėjimo paskėkos, be abejo, jau yra politinės — jos grasina Franko režimo tęstinumui. Tai, galima sakyti, savotiška Ispanijos pilietinio karo taša. REM (Galas)

KAS NIEKO NEVEIKIA, TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO BASS, TAS DUONOS NEPRASO.

DETROITO NAUJIENOS

DETROIT, MICH.

Paskutinis skambutis "Danos" pasiilguosiems

Kadangi esu įsivėlęs į Chicago Lietuvių Operos spaudos komisiją, tai ir žinių gaunu kiek ankstesnių ir tikresnių, negu kiti mano kolegų provincijoje. O žinios šį kartą linksmos. Linksma todėl, kad į pirmus tris spektaklius — tiek jų tuo tarpu užplanuota — bilietų jau nedaug likę. Dabar sklinda gandai, kad gali tecti suorganizuoti dar vieną spektaklį.

Kaip ten bebūtų, kada tas ekstra spektaklis bus ar nebus, apie pirmuosius tris jau seniai paskelbta: pirmą — balandžio 12 d., antrą spektaklį — balandžio 13 d. ir trečias — balandžio 19 d.

Šią žinią daugiau taikau bostoniškams, negu Detroito tautiečiams. Mes Detroito jau esame visais būdais prinformuoti: per spaudą, plakatais, laiškais. Dauguma detroitiečių jau bilietus turi savo pinigine. Bet tiems, kurie norėtų iš Bostono ar New Yorko pas "Daną" nuvažiuoti ir kurie dar iki šiol bilietais neapsirūpino, čia kaip tik ir noriu paskutinį kartą "pazvanyti". Jei dar bilietų neturite, o esate pasiryžę važiuoti, tai arba skubiai susisiekiate su draugais Chicagoje, arba rašykite laišką "Danos" statytojams, prašydami bilietus atsiųsti. Adresas: Lithuanian Opera of Chicago, 6441 So. Kedvale Ave., Chicago, Ill. 60629.

Nurodykite bilietų skaičių, už kokią kainą norite ir už kokią kainą tuo atveju, jei pirmo pasirinkimo nebebūtų. Pridėkite čekį. O bilietų kainos yra tokios: parteryje po 8, 6.50 ir 5 dol., o balkone po 7, 5 ir 3 dol. Į premjerą visos vietos vienu doleriu brangesnės. Tai va, ir visa informacija.

Ak, jei apie "Daną" dar keletą žodžių, tai — operai muziką parašė Julius Gaideelis, libretą — Stasys Santvaras, dirigentas — Aleksandras Kučiūnas, režisierius — Petras Maželis, dainininkas — Algirdas Kuraukas, baletmeisteris — Jau-nutis Puodžiūnas. Solistai: Danutė Stankaitytė, Roma Vilčinskaitė-Mastienė, Stasys Baras, Algirdas Brazis ir Jonas Vaznelis.

Operą stato Chicago Lietuvių Opera, turinti galingą balsingą chorą. Regis, kad jau dabar daugiau nieko pasakyti nebereikia...

Pagerbsim Draugo laureatą

Pirmąjį kartą per septyniolika metų Draugo dienraščio laureatas, tai yra, romano konkurso premijos laimėtojas, bus pagerbtas ne Chicagoje, o "svetur". Tas "svetur" tai Detroitas. Iškilmės įvyks Lietuvių namuose šeštadienį, kovo 22 dieną.

Šių metų premiją vėl laimėjo Jurgis Gliūda. Jis iš Los Angeles į iškilmes atvyks, ir čia jam bus įteikta tūkstantinė. Ta proga įvyks Stasio Baro koncertas ir li-

teratūrinė programa, kurią atsivėlęs iš Chicago redakcijos kolektyvo nariai. Jei neklystu, savo kūrybą skaitys Kazys Bradūnas bei dr. S. Aliūnas.

Vakarą rengia Lietuvių Žurnalistų S-gos centro valdyba, aišku, su Draugu perpus. Kadangi e. valdyba sudaro tik keturi vyrai, tai būtų baisiai sunku, jeigu nesulauktume talkos. Dabar gi talka suorganizuota iš ateitininkų, skautų, šaulių, bi-rutininkų. Vieni išpuoš salę, kiti nurodins vietas, trė-ti saugos mašinas, ketvirti rūpinsis bufetu etc.

Iš anksto galime pasakyti, kad panašaus pobūdžio iškilmių Detroito greičiai nebus, jei išvis jos kada dar pasikartotų. Taigi kviečiame publiką susirinkti iš visų priemiesčių ir apylinkių. Programos pradžia 7 val. vak.

Alfonsas Nakas

VASARIO 16 MINĖJIMAS PATERSONE

Paterstone, N.J., šiais metais Lietuvos nepriklausomybės 51 metų atkūrimo sukakties minėjimas įvyko sekmadienį, vasario 16 d. Minėjimą surengė Paterstone Lietuvių Bendruomenės Valdyba.

Iš ryto 10 val. 30 min. buvo pamaldos už Lietuvą. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė kun. Dabušis. Po mišių buvo sugiedotas Lietuvos himnas.

Parapijos saiteje minėjimas įvyko 3 val. popiet. Minėjimą pradėjo Bendruomenės pirmininkas Antanas Rugsys, kviesdamas atsistojimui pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę, o kleboną kun. Kintą sukalbėti malda. Po to visi susirinkusieji sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus.

Paskaitą skaitė žurnaliste Emilija Čekienė. Kadangi šie metai yra lietuviško švietimo ir lietuviškos šeimos metai, tai ji kvietė daugiau dėmesio kreipti šeimai, nes šeima, mokykla, parapija yra tie plauštai, kuriais pasieksime nepriklausomos tėvynės krantus.

Dar kalbėjo kongr. Ch. Joelson ir miesto majoro atstovas Robert F. Prussack. Meninę dalį atliko moterų kvartetas — dvi mamytės ir dvi dukrytės. Jos padainavo 5 dainas.

Salėje aukų surinkta 790 dolerių. Daugiausia, kaip ir kas metai, aukojo Jonas Krukonis, — 100 dolerių. Todėl jis buvo apdovanotas atitinkamu ženkleliu. Ta proga buvo pagerbtas Petras Tarnauskas, kuris Lietuvių Fondui paaukojo 1000 dol. Tai pirmas tūkstantininkas ne tik Paterstone, bet ir visoje New Jersey. Jam buvo įteiktas Lietuvių Fondo medalis.

Vasario 16 proga "Paterstone News" išspausdino Vitos Matusaitienės laišką "Laisvės pavergtoms tautoms".

Al. M.

BINGHAMTON, N.Y.

Tik ant lauko pliko kelios puselės apykrėtas liko...

Tie A. Baranausko žodžiai tinka ir mūsų lietuvių kolonijai. Kadaise tai buvo gausi ir veikli kolonija, bet pamažu silpnėja ir nyksta. Jau kiek metų, kai ir Keleivis apie ją nieko nerašoma! Įvairiomis progomis kitų vietovių veikėjai klausia mane, kas atsitiko mūsų kolonijai, kad apie ją nieko negirdėti?

Atsakymas: nieko ypatingo, tik tai tie metai per greitai bėga ir visus binghamtoniečius sendina, ir ta nelaboji mirtis viena po kito išsiveda į amžinybę. Per pastaruosius 20 metų iš 2,000 senesnės kartos lietuvių šiandien gal pora šimtų beliko ir tai jau visi seneliai, per 70 metų amžiaus. Ir nelaimė, kad naujais negalime papildyti.

Vieną kartą buvo čia naujųjų ateivių apie 50, bet išvažiuo kitur, čia likusius suskaičiuoti pakaktų rankos pirštų. Bet ir jie į visuomeninę veiklą neįsijungia, net į SLA negalima įrašyti.

Buvo laikas, kada čia veikė įvairių ideologijų organizacijos: Sandaros, socialdemokratų, komunistų. Buvo nemaža ir parapija. Čia būdavo daug parengimų, nemaža ginčų, dažnai tuščių.

Turėjome ir bendrų komitetų (be komunistų), kurie surengdavo Vasario 16 minėjimus, sudėdavome po porą šimtų dolerių aukų Lietuvos laisvinimo reikalams, stipriai parėmėme Vaitkaus skridimą per Atlantą, nemažai padavėme Lietuvos Laisvės bonų. Esame ir kitų gerų darbų nudirbę.

Socialdemokratai ir sandariečiai nebuvo labai gausūs, bet jų parengimai būdavo sėkmingi, nes vietos visuomenė juos rėmė.

Socialdemokratai turėjo daugiausia išprususių narių: Justinas Bučinskas, Čižauskas, Adomaitis, Morkūnas, Balčikonis, Antanas ir Juozas Chasnos, Jakševičius ir kiti.

Iš sandariečių tais laikais daugiausia pasireiškė Liepa, Urbas, Vėkuliai, Vaitekūnai, E. Mikeliūnienė daug padėdavo vienam ir kitam, bet daugiausia ji dirbo SLA 50 kuopoje.

Šiandien iš visų minėtųjų gvi bėra Urbas, Mikeliūnienė, Balčikonis, Jakševičius, bet jis jau 10 metų, kai nesikilia iš lovos, ir Antanas Chasna, bet netekęs atminties, o visi kiti iškeliavo į amžinybę.

Čia gimusis lietuvių atžalynas lietuviuose nepriėjo ir susimaišė su kitataučiais, išskyrus tokius, kaip Kučiūnas ir keli kiti. Kodėl taip atsitiko, buvo dvi priežastys.

Pirmoji — stipri bolševikų grupė, kuri nevisai teigė tai pasigrobė Lietuvių sale. Jie, būdami bendrovės valdyboje, valdė ir sale. Ten jie skleidė bolševikišką "apsvieta", visame mieste ji buvo žinoma, kaip bolševikų lizdas. Lietuviai ir kitataučiai pradėjo juos šalintis, salė pradėjo duoti nuostolių.

LAWRENCE, MASS.

Vasario 16 įvėntė

Lietuvos nepriklausomybės 51-rių metų sukaktį mes šventėme vasario 16 d., vadovaujant miesto mokyklų komiteto nariui Jonui A. Studzai.

Visiems sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus, palydint pianinu vargonininkui Jonui Norkui, įdomias kalbas pasakė miesto majoras Daniel P. Kiley, Jr., Mass. senatorius William X. Wallas, gubernatoriaus patarėjas Thomas J. Lane, šv. Pranciškaus parapijos klebonas kun. P. Šakalis. Pagrindinis kalbėtojas buvo Tautinės parapijos klebonas kun. J. Gaspariūnas.

Meninę programą atliko dainininkės Frances Barry, kuriai akomponavo Jonas Norkus, ir Emilija Stundzaitė, akomponuojant Stanicei Vydūnienei. Ellėrašytį pasakė U. Penkienė ir kartu paskambino pianinu St. Vydūnienė su Williamu Szuda.

Minėjime dalyvavo per 150 asmenų. Aukų rinkėjos — U. Penkienė, A. Stundzaitė, A. Pinaitė ir M. Zautrienė — surinko \$66.85. Amerikos Lietuvių Tarybai pasiūsta \$100.

Po minėjimo Alto atstovės surengė vakarienę.

Šita įvyki aprašė vietos laikraštis—Lawrence Eagle-Tribune.

M. Stonis

Buvo sumanyta bendrovę atimti iš bolševikų, bet jie, tai pajutę, staiga supirko šerų daugumą ir pasiliko bendrovės šeiminkai. Bet biznis vis menkėjo, parengimų ir "konferencijų", kuriose garbindavo Leniną ir Staliną; nebeturėjo žmonių į valdybą išrinkti. Joje būdavo ir tokių, kurie nei savo pavardės nemokėdavo taisyklai pasirašyti, bet buvo "žinovai", kaip pasaulyje naują tvarką įvesti. Pagaliau salė buvo parduota ir pinigai šerinkų pasidalinti.

Kita priežastis — kai tik susiorganizuodavo jaunimo būrelis, tuoj atsiradavo "geradaris", pasiryžęs jį surišti su parapija. Jaunimas tuo nemėgdavo, ir būrelis išnykdavo.

Parapija tebeveikia gerai. Kun. Kraucevičiaus laikais buvo pastatyta nauja jauki nedidelė bažnyčia ir nauja klebonija, kuria jis neilgai tesidžiaugė, nes buvo iškeltas, rodos, į Uticą, N.Y. Dabar čia klebonauja kun. Grabosky, geras žmogus, su nieku nesuipyksta. Jam sekasi, atrodo, gerai, bažnyčioje yra ir lietuviška vėlavė, bet parapija jau yra tarptautinė, ir, anot vieno rimto parapijiečio, jei ne kitataučiai, tai parapija neišsilaikytų.

Buvusios vietinės pašalpinės draugijos baigė savo gyvenimą, nariai pasidalino ju turėtus dolerius. Bet SLA 50 ir RKSLA kuopos dar veikia, bet naujų narių ir jos nebegauna.

P. B. Balčikonis

Kai lenktynių automobiliai 180 mylių greičiu įvažiavo į lenktynes stebėjusią 5,000 minia Covingtone, Ga., žuvo 11, o sužeistų buvo daugiau kaip 50 žmonių.

NEW YORK, N.Y.

Bus margučių parodėlė

Kovo 2 d. elliniame Lietuvių Darbininkų Dr-jos susirinkime nemaža laiko buvo skirta būsimai margučių parodėlei. Šiomet ji ruošiamą balandžio 12 d. 7:30 val. vak. Bručo svetainėje, 86-16 Jamaica Ave., Woodhavene.

Visų kuopos narių noras, kad ta jau nekartą ruošta parodėlė būtų gausiai apilankyta ir kuo daugiau gražių margučių atnešta. Šiomet bus ir margučių muštinės. Kurio margutis iš tų muštynių išeis sveikas, tas gaus dovaną. Bus joje ir kitokių pajvairinimų, įėjimas į parodėlę ir vaisės \$6.

Kalbėta tame susirinkime ir apie kitus dalykus. Pasidalinta jame ir Vasario 16 minėjimo išpuščiais. Su pasitenkinimu atsiliepta apie New Yorko Alto suruoštą tos sukakties minėjimą. Jis nebuvo toks gausus, kaip seniau būdavo, bet tai nenuostabu, nes negalėstinga mirtis kasmet pasiima savo aukų, o jų vieton naujų žmonių mažai beatsiranda, kuriems rūpėtų savo tautiečių bendri reikalai.

Susirinkime smerkiamai prisimintas JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybės raštas, kuriuo buvo paraginti visi skyriai Vasario 16 šventės proga surinktas aukas siųsti Lietuvių Bendruomenės centrui. Toks nurodymas ardo iki šiol nusistovėjusią tvarką, pagal kurią Vasario 16 proga surinktos aukos priklauso Amerikos Lietuvių Tarybai. Lietuvių Bendruomenė savo kultūrinams darbams, kuriems ji ir įsteigta, aukoms rinkti turėtų pasirinkti kurį nors kitą metodą. Toks JAV LB išsišokimas sukėlė nereikalingo erzelio.

Susirinkime priimti keli nauji nariai. Yra žinių, kad margučių parodėlė žada atvažiuoti net iš Floridos keli nariai. Tai A. Buivydienė, P. Kriaučiukas, K. Bukaveckas.

Susirinkimui vadovavo B. Spūdienė, sekretoriavo A. Šateika.

Dalyvavęs

KALIFORNIJOS PADANGĖJE

LONG BEACH, CAL.

Mes itaip minėjome

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 51-rių metų sukaktis buvo paminėta vasario 22 d. Minėjimą pradėjo ir jam vadovavo klubo pirm. Bronius Morkis. Amerikos ir Lietuvos himnus sugiedojo Stasė Klimaitė-Pautienienė.

Sveikino Lietuvos garbės konsulas dr. J. Bielskis, pagrindinis kalbėtojas buvo LB Vakarų apygardos pirm. Ignas Medziukas.

Meninę dalį atliko solistai Stasė Klimaitė-Pautienienė ir Kvirinas Dargis, kuriems akomponavo muz. Stasys Kalvaitis.

Po programos buvo vaisės, kurių vyriausia šeiminkė buvo Marija Aftukienė, o šeiminkas Vyutas Tamošaitis. Jiems padėjo Adelė Bajalienė, Loretta Tamošaitinė, Danutė Rudokienė, D. Mekišius, J. Mikalonis.

Aukus rinko Aldona Morkienė ir Stasys Jasutis. Viso surinkta \$128, klubas pridėjo dar \$50, todėl Altui viso labo pasiūsta \$178.

Dėl blogo oro į minėjimą neatsilankė tiek, kiek buvo laukta.

Biekšių auksinė sukaktis

Marija ir Adomas Biekšai vasario 23 d. Los Angeles šv. Kazimiero parapijos salėje minėjo savo vedybinių gyvenimo 50 metų sukaktį. Dalyvavo apie 70 artimų sukaktuvininkų bičiulių. Programai vadovavo Povilas Petratis. Pagrindinė kalbėtoja buvo Alena Devenienė. Ji paminėjo, kad su Adomu jos tėvas a.a. Jonas Vileišis buvo pažįstami, Vilniuje ir Kaune susitikdavo pasitarti įvairiais lietuviškais reikalais. (Po Pirmojo pasaulinio karo Biekšai kuri laiką gyveno Lietuvoje). Alena tais laikais dar buvo maža mergaitė, bet atvykusi į Ameriką jau sutikdavo Biekšus lietuviškoje veikloje.

Po A. Devenienės kalbos buvo sukaktuvininkams sudainuota Ilgiausių metų.

Vaišių šeiminkė buvo Skystimienė, jai padėjo ki-

tos Biekšių draugės. Jos pagamino tikrai lietuviškus pietus. Buvo ir stiprinančių gėrimų. Visų nuotaika buvo pakili ir maloni.

Po visų kalbų sukaktuvininkai dėkojo svečiams už gražius sveikinimus ir atsilankymą.

Abu Biekšai gimę Valkininkų parapijoje, Vilniaus krašte. Adomas — 1894 m., o Marija — 1898 m. Į Ameriką Adomas atvyko 1913 m., o Marija 1914 m. Jie susituokė 1919 m. vasario 16 dieną Lowely, Mass.

Šiame krašte įvairiuose miestuose jie dirbo įvairius darbus, užaugino dvi dukras, gražiai kalbančias lietuviškai.

Sukaktuvininkai daug dirbo Brocktone ir Los Angeles lietuviškose organizacijose, daugiausia SLA ir Sandaroj, eidami įvairias pareigas vadovybėse.

J. M.

TAUTOS FONDO YPATINGI REMEJAI

Agota Praniėnė iš Newarko, 89 metų amžiaus, jau antrą kartą kartoja savo įnašą į TF, kaip ypatingoji rėmėja (\$25). Taip pat atnaujino savo, kaip ypatingo rėmėjo, statusą ir dr. Dominas Jasaitis, dabar gyvenantis Mt. Vernon, N.Y.

Prisidėjo naujas ypatingas TF rėmėjas (\$25) — dr. K. Narušius iš Betholdo, Ill. Kaip regimas padėkoto ženklas visiems siuntinėjam Eltos Informacijų biuletenis.

(E)

PLB SEIMO APYSKAITA

Pernai nuo rugpjūčio 30 iki rugsėjo 2 d. New Yorke posėdžiavęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas viso labo išlaidų turėjo \$ 31,656.17, o pajamų (iš koncertų, banketo ir kt.) — \$ 33,635. Tuo būdu pelno liko \$1,978.83 ir inventofiaus \$1,780 vertės. Pelnas padalintas pusiau tarp PLB valdybos ir New Yorko apygardos.

Iš pavergtos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Susirūpino lietuviškais tautiniais drabužiais

Vasario vidury Vilniuje buvo suaukta pirmoji tokio pobūdžio lietuvių konferencija, būtent — lietuviško tautinio kostiumo žinovų konferencija, kurios tikslas buvo — pasitarti, kokia linkme nukreipti tolesnį tradicinio lietuvių tautinio kostiumo vystymąsi. Artimesnė problema — kokius kostiumus rengti 1970 metų dainų šventei.

Išidėmetina, — nes dabartinėms konferencijoms Lietuvoje gana būdinga, — kad šioj konferencijoj nebuvo jokių patarėjų nei iš Maskvos, nei iš Leningrado. Dalyvavo tik lietuvių etnografi ir toj srity dirbę dailininkai, teatralai.

Problema kyla dėl to, kad tautinis kostiumas vis tiek dabar jau tenaudojamas daugiausia tik kaip sceninė apranga. Ar scenai reikia griežtai saugoti kostiumo etnografinį tikrumą, ar, pripažinus, kad "scena — ne muziejus", leisti dailininkams kurti programoms pritaikytus, naujoviškai stilizuotus, nors su tradiciniu ryšio ir nepametusius kostiumus ("Lietuvos" ansambly taip ir daroma). Konferencija nepriėmė nutarimų, bet vyravo nuomonė, kad profesiniams ansambliams neišvengiama ieškoti stilizuotų, perkurtų kostiumų, o mažiesiems ansambliams (provincijos chorams) patariama pasilikti prie tradicinių pavyzdžių (minėti dailininko A. Tamošaičio 1939 metais suprojektuoti kostiumų pavyzdžiai). Patariama, kad būtų išsaugoti kiekvieno krašto kostiumų savumai, nes taip geriau išsilaikys ir jų įvairumas.

"Lietuvos" ansamblio vadovas V. Bartusevičius kėlė mintį, ar nevertėtų Dailės institute įsteigti lietuviško tautinio kostiumo, kaip atskiros dailės šakos, studijų skyrių? (E)

Vis ta Vasario 16-ji kalta

Penktadienį prieš vasario 16-tąją Vilniuje Tiesa siūlė skaitytojams pavartyti kalendoriaus lapelius. Tikslas — nukreipti dėmesį į "svarbesnės" sukaktis, negu toji, apie kurią daugelis galėjo šį tą pamąstyti... "Nereikalingoms" mintims nuvartyti Tiesa rūpestingai priminė, kad "Vasario 15 dieną sukanka 20 metų, kaip prasidėjo KP(b) VI suvažiavimas. Vasario 16 dieną — kita sukaktis: prieš 15 metų prasidėjo Lietuvos Komunistų Partijos VIII suvažiavimas..."

Vis tai Lenino garbei

Nuo vasario 15 iki kovo 15 d. Lietuvoje vyksta "kultūros menų". Į mažesniuosis miestus išleisti keturi simfoniniai orkestrai, aštuoni dainų šokių ansambliai, dvylika chorų ir vienuolika teatrų, kurie iš viso parengs apie 400 įvairių koncertų bei vaidinimų. Į fabrikus ir kolchozus paskleidė poetus bei kitus rašytojus ir pakaitininkus apie menus. Didžiuosiuose miestuose

tuoj metu scenas užima "didieji broliai" — iš Maskvos radijo-televizijos centro ir iš raudonarmiečių (Pabaltijo karinės apygardos) reprezentantų.

Po šio koncertų ir vaidinimų mėnesio numatomas suaukti tos kultūrinės veiklos veikėjų suvažiavimas. Visa tai daroma... Lenino garbei, ryšium su artėjančia 100 metų sukaktim nuo jo gimimo. (E)

Pas rež. Miltinį atvažiuo pasimokyti

Sausio mėnesį j Panevėžį, j "Miltinio teatrą", buvo suvažiavę apie 40 teatro kritikų ir kitokių žinovų ne tik iš Lietuvos, bet ir iš Maskvos, Leningrado. Kijevo, taip pat iš Rygos ir Tallino. Tai buvo "visasąjunginis teatrų simpoziumas" apie kūrybinį teatro veidą. Kodėl visi suvažiavo kaip tik j Panevėžį, paaiškina štai kaip: režisierių šiais laikais taip reta, kaip mamutų, ir Miltinis yra vienas iš tokių "mamutų". Todėl žinovai susirinko šį kartą ne pamokyti, o pasizūrėti ir pasimokyti. (E)

Arklių lenktynės

Apie 120 lenktyniautojų praėjusią vasario 2 d. dalyvavo tradicinėse žirgų lenktynėse ant Sartų ežero ledoties Dusetomis. Šios lenktynės jau yra išgarsėjusios visoje Lietuvoje, ir jau nebe visus jose dalyvauti beprisma: sausio mėnesį rengiamos lenktynės kitose vietose, ir j Dusetas važiuoja tik geriausiai. Dar daugiau dalyvauja žiūrovai (tas nereikia kontrolinių varžybų). Vilniaus Sporto (vas. 6) bendradarbis "iš akies ir šiek tiek pirštu pagalba" sakosi apskaičiavęs, kad žiūrovai atvažiavę daugiausia autobusais ir sunkvežimiais, dalis kitokiomis motorizuotomis priemonėmis, ir tų priemonių būvę apie 2600, kiekvienoj vidutinškai apie 10 keleivių, taigi žiūrovų lenktynėse būvę apie 26 tūkstančiai. Jie ten suvalgę apie 30 tūkstančių šašlykų...

J. Jurginiui 60 metų

Vasario 5 dieną Vilniuje buvo sveikinamas prof. dr. Juozas Jurginis, susilaukęs 60 metų amžiaus. J. Jurginis, istorikas, drauge yra ir publicistas, vienas iš nedaugelio tokių, kurie apie dabartinius viešojo gyvenimo reiškinius pakalba be tfracetinių deklamacijų ir heroiškių poezų, taip būdingų bolševikinėj žurnalistikoj.

J. Jurginis buvo įsijungęs j pagrindinę komunistų partiją Lietuvoje nuo 1928 metų, bet 1940 metais (grįžęs iš užsienio, kai rusai įsiveržė j Lietuvą) jis kažkaip iš partijos iškritė ir iš naujo j ją pateko tik po 17 metų. Tam galbūt reikšmingos dvi aplinkybės. Viena, kad 1940 metais LKP, kurios Jurginis buvo narys, buvo panaikinta ir paversta VK P(b) padaliniumi. Antra, kad Jurginis 1941 metais nepabėgė su rusais, kurį laiką dirbo Lietūkio Vilniaus skyriuje, paskui buvo vokiečių suim-

Vakarienė ir alus

Sako, kad taip iš tiesų buvo.

Pirmą kartą Maskvoje atsilankęs Vakarų žurnalistas vieną vakarą užkalbino praeivį: "Sakykite, kur čia artimiausias naktinis klubas?" Maskvietis, pamojęs ranka j Vakarų, tarė: "Vaziuok j Vilniū!"

Lietuvos kavinės ir restoranai palieka vieną iš geriausių įspūdžių visoje Sovietijoje. Vilniaus "Neringa", "Lietuva", "Dainava" (pastaroji turi ir kabaretinę programą, vadinasi, jau maždaug naktinis klubas), Kauno "Tartu", "Tulpė" (buvęs "Konradas"), "Trys mergelės", prie Seduvos stovinčiame malūne įrengtas savotiškas lietuviškai liaudies "road house", pavadinamas "Užuovėja", — tai vis puošnūs, skoningai įrengti, gerai svečius priimantys restoranai.

Išvardintus ir kitus restoranus bei kavines paprastai išdekoruoja pasižymėję ir išmoningi dailininkai, architektai, jiems ir baldai dažniausiai specialiai sukurti, virtuvė yra gera, taurių jū gerimų pasirinkimas mažiau mažiausiai pakankamas. Tokių, sakykime, pirmos rūšies restoranų skaičius Lietuvoje, palyginti, yra stebinančiai menkas. Lietuviškuosiuose didmiesčiuose — Vilniuje ir Kaune — jie maždaug vienos rankos pirštais suskaičiuojami, o provincijoje jų reta.

Tokie restoranai dabar Lietuvoje paprastai vadinami kavinėmis. Kavinės skiriasi tuo, kad jose kiek aukštesnės kainos, kad jose dažniausiai nepritrūksta sovietiško konjako, atseit, brandy (armėniškas konjakas iš tiesų yra pasaulinio lygio), ir geresnio kaukaziško vyno. Padavėjai (kurie kažkodėl vadinami "oficiantais") kavinėse yra mandagesni ir paslaugesni. Kavinių lankytojai nėra būtinai tik komunistinės valdžios viršūnės (tikrosios viršūnės jokioje visuomenėje po restoranus dažnai nesivazuoja). Kavinių lankytojų paprastai sudaro inteligentija ir miescionija. Studentija nuo pastovaus kavinių lankymo gal kiek atbaido aukštesnės jų kainos, nors kainų skirtumas, palyginti, nėra didelis. Tačiau tų kavinių skaičius yra toks ribotas ir nepakankamas, kad vakarais ant visų jų paprastai kabo vienas bendras užrašas "Vietų nėra!"

Kavines, restoranus, valgyklas, bufetus, alines bei smukles ir visokias karčiamas šiandien Lietuvoje vadina biurokratišku terminu "viešojo maitinimo įmonės". Prieš karą jų Lietuvoje buvo ne taip jau daug — 1940

m. vieni tokiai viešojo maitinimo įmonei teko maždaug 4000 Lietuvos gyventojų. Anuomet tokio skaičiaus, matyt, pakako, nes vėsos valgyklos, restoranai ir alinės tada jau buvo privačios, ir, jei visuomenėje būtų jaučiama paklausa, verslininkai jų būtų daugiau pristėgę. Antra vertus, viešojo maitinimo (ir girdymo) įmonės yra būtinos pirmoje eilėje miestiečiams, nes kaimietis, tik j keliauninkus išvirts, tokių jmonių patar-navimais pasinaudodavo. O prieš karą, 1939 m., 77% visų Lietuvos gyventojų buvo kaimiečiai.

Pokarėje, plečiantis pramonei, kaimiečių skaičius Lietuvoje palaipsniui mažėjo, kol šiuo metu Lietuvoje jau yra maždaug vienodas skaičius kaimiečių ir miestiečių. Iš kitos pusės, įvedus kolchozus, iš pagrindų pasikeitė kaimiečių gyvenimo aplinkybės. Vienkiemiai nyksta, kaimiečiai palaipsniui keliami j kolchozų ir sovchozų centrų gyvenvietes, ir jų kasdieninė buitį jau įgauna miestietišką pobūdį. Didelę kaimiečių dalį sudaro visokių specialistai: mechanikai, traktorininkai, vairuotojai, zootechnikai ir kt., kurie jau nėra eiliniai kolchozininkai: jie maždaug tarnautojai, ir jų gyvenimo būdas vis labiau atitinka miestietiškam. Dabartiniams Lietuvos kaimiečiams, vadinasi, ir tų viešųjų mitybos ir girdymo jmonių patarnavimų daug dažniau prireikia, kaip prieškariniais laikais.

Tas pats, beje, pasakytina ir apie dabartinę miestietiją. Ji ne tik gerokai išaugo, sudarydama beveik pusę Lietuvos gyventojų, bet jai restoranai, valgyklos ir alinės darosi vis labiau reikalingos. Butų trūkumas Lietuvos miestuose yra didelis. Net aukšti valdžios pareigūnai, rodos, turj nemenką įtaką, gyvena, palyginti su Vakarais, labai nedidelėse butuose. Miestiečių dauguma apie erdvesnį gyvenamąjį plotą nę nesvajonia. Atseit, pasižymėti ir pasivaikinti vis patogiau tase viešosiose mitybos ir girdymo įmone, o ne ankštuose buteliuose. Be to, nedirbančių moterų skaičius Lietuvoje labai nedidelis — beveik visos namų šeimininkės kur nors tarnauja arba dirba. Todėl Lietuvos miestuose auga skaičius šeimų, kurioms maitinasi valgyklose, o ne namuose.

1966 m. pabaigoje vieni viešojo maitinimo (ir girdymo) įmonei teko 1511 Lietuvos gyventojų. Tokių jmonių skaičius, vadinasi, nuo 1940 m. gerokai paauogo, tačiau nepaaugo tokiu greičiu,

tas, bet išliko gyvas... Jis pats dabar Literatūroj ir Mene (vas. 1) pasakoja: "Po to ilgokai turėjau įrodinėti, kad esu gyvas, ir svarbiausia — kodėl gyvas, nes pagal įprastinius galvojimo dėsnius turėjau būti pakartas arba sušaudytas..."

Aktoriui J. Sipariui 75 m.

Vasario 26 d. 75 metai amžiaus suėjo dramos aktoriui Juozui Sipariui. J. Siparis gyvena Vilniuje, iš scenos jau pasitraukęs. Vil-

niaus, tik ne dramos, o operos scenoje dabar sutinkamas kitas Siparis, sūnus, Rimantas, operos solistas bosas.

Baletininkai pensijon

Vasario 16 d. Vilniaus operos teatre buvo J. Juzeliūno baletas "Ant marių kranto", skirtas pagerbti su scena atsisveikinantiems baletu solistams T. Sventickaitėi ir H. Kunavičiui. Abu atėjo j sceną Lietuvos valstybiniame teatre Kaune, daugiau kaip prieš 30 metų.

Ką rusai sušaudė?

Mažosios Lietuvių Tarybinės Enciklopedijos II tome, kuris apima K-P raides, galima rasti apie 30 žymesniųjų komunistų, LKP narių, kurie, tos enciklopedijos žodžiais, "žuvo, neteisėtai represuoti asmenybės kulto sąlygomis". Tai žmonės, kurie, išdavę savo tėvynę, nuėjo tarnauti Maskvai ir kuriems maskoliai už ištikimą tarnybą atsiilygino šūviu j pakaušį.

Štai jų pavardės:

Matulaitytė Katrė, gimus 1900 m. Pilviškiuose, gyd. Stasio Matulaičio duktė, tapusi komuniste 1917 metais. 1925 m. gruodžio 5 d. Maskvoje ji pagimdė kitam žinomam Lietuvos komunistui Karoliui Poželai sūnų. Nuo 1927 m. ji dirbo Leningrade, nuo 1933 m. — Minske. 1938. IV. 12 d. Minske sušaudyta.

Norvydas Feliksas, gimęs 1893 m. Trumpaičiuose, Joniškio vl., nuo 1915 m. dirbo D. Britanijoje. Skotijoje organizavo liet. angliakasius, nuo 1916 m. buvo LSDP Užsienio biuro sekretorius ir "Rankpelnio" redakcijos narys. 1917 m. V. Kapsuko prikalbėtas išvyko j Rusiją. 1918 m. buvo politinis komisaras Raudonojojo armijoj, 1919 m. Lietuvos kalėjime. Iškeistas 1920 m. išvyko j Rusiją. 1934 m. baigė karo transporto akademiją ir dirbo Maskvoje. 1938. VI. 3 d. ten pat sušaudytas.

Kernovičius Konstantinas, gimęs 1887 m. Vilniuje, V. Kapsuko "vyriausybės" narys 1918 m. Sušaudytas Rostove 1938. IX. 11 d.

kaip gyventojų poreikiai. Sovietinėje santvarkoje privačių valgyklų, restoranų, barų ar naktinių klubų nėra. Visos tokios įmonės priklausos valstybei arba valstybės kontroliuojamos kooperacinėmis organizacijoms. O valdiškieji planuotojai, atrod, neįstengia viešojo maitinimo tinklo plėsti atitinkamai gyventojų poreikiams. "Švyturio" žurnalo reportaže rašoma, kad net "atsirado alaus problema... Po karo nedideli bariukai buvo kas trys žingsniai... Išplūdom tas alines, užrakonom. Reikia žmoniškesnių, kultūringesnių... Bet kiek jų šiandien vietoj uždarytųjų atsirado? Visame Vilniuje tėra du-trys geri alaus barai" (Vilniuje apie 320,000 gyventojų)...

Kad tokių jmonių tinklas gyventojų poreikių nepatenkina, rodo to paties "Švyturio" išspausdinti pasisakymai:

Vilnietis darbininkas: "Pamėgink, jei gudrus, iš anksto neužsisakęs, savaitgalyje gauti staliuką bet kokiam restorane ar kavinėje..."

Zemdirbys: "Dažnai su reikalais būnu Vilniuje. Pasitaiko užtrukti. Kur vakarieniauti? Vėliau vakare visos valgyklos uždarytos..." Studentė: "Po paskaitų, vakare, studentui su kuklia pinigine kavinėse "vietos nėra"..."

h. bu.

Kopka, Antanas Kubiliūnas, Kostas Kurkietis, Jonas ir Juozas Lickevičiai, Aleksandra Merkytė (poetė, rašiusi slap. Lavėnos Liūda), Borisas Meskupas (galimas dalykas, pasižymėjusio "Adomo" brolio), Kazys Naujokaitis, Antanas Niedvaras, Eugenijus Pašukanis, Bronius Paukštys, Bonaventūras Pauliukevičius, Josifas Piatrickis, Pranas Preikšas ir gen. Vytautas Putna, apie kurį mūsų spaudoje jau ne kartą buvo rašyta.

Jadvyga Netupskaitė, gim. 1887 m. Vilniuje, žuvo 1942 m. Sibire, o Jonas Kunigėlis — 1941 m. Archangelsko la-geryje.

J.R.

PROF. JONAS PUZINAS

Kaip gimė Vasario 16-sios aktas

Paskaita, skaityta Bostone minint Vasario 16-sios 51-ją sukaktį

(Tęsinys)

1917-tieji metai daugeliu atvejų buvo reikšmingi bejudinant Lietuvos laisvės bylą. Pirmiausia Lietuvos reikalą gerokai išpopuliarino Ameriks Lietuvių Taryba, 1917 m. sausio pradžioje Pittsburghe suaukusi 7 didžiųjų katalikiškų organizacijų atstovus ir paskelbusi plačią "Lietuvos Nepriklaimybės Deklaraciją". (Ši deklaracija išspausdinta tuo metu Bostone ėjusiam Darbininke). Toje deklaracijoje reikalaujama, kad visa etnografinė Lietuva būtų sujungta j vieną politinį kūną ir kad tai suvienytai Lietuvai būtų suteikta visiška politinė nepriklausomybė. Kun. Jonas Žilius (Zilinskas), 1925-26 buvęs Klaipėdos krašto gubernatorius, ir dr. Jonas Julius Bielskis, dabar Lietuvos konsulas Los Angeles, patys deklaraciją įteikė JAV prezidentui, Apaštališkajam Delegatui ir penkiolikos valstybių ambasadoriams, reziduojantiems Washingtone: Prancūzijos, Japonijos, Anglijos, Ispanijos, Italijos, Austrijos, Šveicarijos, Norvegijos, Švedijos, Danijos, Olandijos, Bulgarijos, Graikijos, Vokietijos ir Rusijos. Daugumas ambasadorių maloniai priėmė deklaraciją ir pažadėjo perduoti savo vyriausybėms. Tik su Rusijos ambasadorium Bachmetevu buvęs nemalonus pasikalbėjimas. Jis pareiškė negalėsiantis tos deklaracijos priimti, nes jūs reikalaujate nepriklausomybės, jis nežinąs apie jokią Lietuvą, kad atvykę atstovai esą rusai maitininkai, norj draskyti Rusijos imperiją...

Netrukus, kovo 13-26 d., Petrapilyje sudaryta Lietuvių Tautos Taryba taip pat įteikė Laikinosios Rusijos vyriausybės ministrai pirmininkui kunigaikščiui Lvovui, vėliau ir Darbininkų ir Kareivių Turvintų Tarybai deklaraciją, kur pasakyta, kad Lietuva turinti būti išskirta j atskirą administracinį vienetą ir kad ji privalanti turėti iš savo gyventojų tarpo sudarytą savąją valdžią kraštui tvarkyti. Nesulaukus konkrečios paramos, nutarta skubiai šaukti visos Rusijos lietuvių seimą Petrapilyje. Kad ir labai karštai ginčytasi, net pyktasi, bet daugumas jos dalyvių 1917 m. birželio 3 d. nutarė, kad visa etnografinė Lietuva privalanti tapti nepriklausoma valstybė, nuolat neutrali, kad Taikos Kongrese turj būti Lietuvos atstovai ir kad Lietuvos valdymo formą turj "nustatyti sukviestas visuotiniu, lygiu ir slaptu balsavimu Steigiamasis Lietuvos Susirinkimas".

Jei jau to meto rusų valdžia netrukdė lietuvių atstovams susirinkti Petrapilyje, tai ir vokiečių okupacinė valdžia negalėjo pasirodyti blogesnė. Todėl, lietuvių prašomi, vokiečiai leido sudaryti Organizacinį Komitetą, kuris šauktų Vilniuje plataus masto konferenciją Lietuvos Tarybai rinkti. Tačiau vokiečiai statė ir sąlygas, kad konferencijos organizatoriai stengtųsi nuteikti atstovus ir apskritai krašto gyventojus vokiečiams palankia dvasia — Lietuvos glaudimosi prie Vokiečių kryptimi. Į konferenciją rugsėjo 18-22 d. iš 33 okupuotos Lietuvos apskričių atvyko net 222 atstovai. Apsvarčius daugelį klausimų, ypač susijusių su okupacijos vargais, nutarta:

1. Laisvam Lietuvos plėtojimui reikalinga yra sudaryti iš jos nepriklausoma, demokratiškai sutvarkyta valstybė etnografinėmis ribomis, su būtinai reikalingomis ekonominiams gyvenimui korektivoms... Galutinai nustatyti nepriklausomos Lietuvos pamatams ir jos santykiams su kaimyninėmis valstybėmis turi būti suauktas Steigiamasis Lietuvos Seimas Vilniuje, demokratiiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas.

(Bus daugiau)

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Tfu!.. tfu!..
— Ei, tėve, kodėl taip spiudaisi?

— Maiki, man pikta. Turėtume išperti sau kailį...

— Kas pasidarė, tėve?

— Pražiopsojom šv. Kazimiero šventę, Maiki, vot, kas pasiradė. Tik vieną savo tautietį turim dangaus karalystėj, ir tą pamiršom. Kai ateina Vasario 16-ta, tai mūsų gazetose rūpinasi tik pinigais; Bendruomenė pradeda pėstis su Taryba už aukas, o nežiūri, kad čia pat, panosėj, šventas Kazimieras laukia mūsų pagerbimo. Dar sykį tfu!

— Tėve, nesakyk "tfu". Vasario šešioliktoji yra svarbiausia mūsų tautos šventė, nes tą dieną buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė. O ką mums Kazimieras?

— Ne bile koks Kazimieras, ale šventas Kazimieras. Vot kas svarbu!

— Tokių šventųjų, tėve, yra išsita litanija, bet kokiam mums nauda iš jų?

— Nu, tai pasakyk, kokiam mums nauda iš politikierių, pas kuriuos mes landžiojam ir prašinėjam, kad išvartytų iš Lietuvos maskolius? Ar išvarė nors vieną? Nausa!

— O jeigu suruoštume tokius atlaides švento Kazimierio garbei, kaip 16-tai vasario, tai gal ir padarytų kokį cudą.

— Nebūk juokdarys, tėve. Švento Kazimiero dulkes nepadarys jokių "cudų". Iš jo dulkių gal jau išaugo koks kopūstas, kurį ir ožkos galėjo suėsti.

— Maik, už tokią šnektą turėtum gauti per ausį. Kaip tu gali mūsų šventąjį taip išnevožyt?

— Jis nebuvo mūsų, tėve.

— Jes, Maiki, jis mūsų tautietis.

— Iš kur tėvas žinai, kad jis mūsų?

— Tą žino visi.

— Ir visi klysta, tėve.

— Ohrat, tai išviroyk, kas jis buvo?

— Kad būtų aišku, kas jis buvo, reikia pažiūrėti, iš kurių tėvų jis buvo kilęs, tėve.

— Vot, vot, pasakyk man, kas buvo jo tėvai.

— Jo motina buvo gryna vokiekaitė, tėve, vokiečių karaliaus Alberto Habsburgo dukte Elizabeta. Taigi aišku, kad iš motinos pusės jis neturėjo lietuviško kraujo nei lašo.

— Maiki, motina nieko nereikiška; ale pasakyk, kas buvo tėvas, vot kas svarbu.

— Oficialiai po tėvas buvo vadinamas Kazimieru Jogailaičiu.

— O ką, ar ne mano teisybė?

— Palauk, tėve, čia dar nevisa istorija. Tikroji istorija yra tokia, kad tas Kazimieras Jogailaitis nebuvo joks Jogailaitis. Su Jogailos ainiais jis neturėjo nieko bendra.

— Nu, tai kodėl jį taip vadino?

— Jį taip vadino dėl to, kad jis gimė lenkų karaliaus Vladislovo Jogailos šeimoje, nors iš tikrųjų nebuvo Jogailos sūnus.

— Nu, o kaip tas galėjo būti?

— Šitą paslaptį, tėve, atskleidžia lentų "Wielka Encyklopedya Ilustrowana", išleista Varšuvoje 1904 metais. Jos 35-36 tome, 257-tame puslapy, randam šitokia jo biografija: "gimė Krokuvoje 1427 m. lapkričio 29 d., mirė Gardine 1492 metais. Buvo Lenkijos karalius ir didysis Lietuvos kunigaikštis. Lietuvoje ir Rusijoje jį dažnai vadindavo Andriumi. Jau nepaprastos pasaulin atėjimo aplinkybės kažkaip lėmė jam vargingą viešpatavimą. Nes nepasiejo be įtarimų, kad jo motina, Jogailos žmona, kilusi iš Alšėnų kunigaikščių. Sofija atsiduodavo pakampių pasimylavimams (pakampių miilostkom), kurių vaisiumi buvo Kazimieras". Tai toks buvo tas "jogailaitis", kuris gimė Jogailos šeimoje, bet nebuvo Jogailos sūnus. Kas buvo tikrasis jo tėvas — gal ir patį nežinojo.

— Nu, tai visgi jis nebuvo šventas, Maiki.

— Bet jis buvo šventojo Kazimiero tėvas. Lenkų enciklopedija spėja, kad toks jo nenormalus pasaulin atėjimas atsiliepa ir jo gyven-

Juodojo pasaulio sukilimas

STASYS MICHELSONAS

(Tęsinys)

Vistiek Tshombe nesisekė. Kai visos intrigos prieš jį nuėjo niekais, tai prieš jį buvo pavartota ginklo jėga. Jį puolė Jungtinių Tautų sudaryta mišri 18-kos valstybių armija ir aviacija. Katangoj prasidėjo žiauri skerdynė. Tshombe pabėgo į užsienį. Jo armija buvo sunaikinta, o Katangos provincija suskaldyta, tos skeveldros pavadintos kitokiais vardais ir su visais gamtos turtais prijungtos prie Kongo respublikos. Katangos provincijos jau nebėra.

Tarptautinė J. Tautų kariuomenė veikė dar iki 1964 metų, bet kai jai pritrūko lėšų, ji buvo išrikuota ir paleista.

Vėliau karas prieš prezidentą Kasavubą vis dar liepsnojo, ir kraujas liejosi. Revoliucionieriai ėmė viršų, todėl Kasavubas pasivietė iš tremties atsiskyrėlį Tshombę, kad padėtų jam su revoliucionieriais susitaikyti.

Tshombe tuojau atvyko, ir Kasavubas paskyrė jį premjeru, kad sudarytų naują vyriausybę, priimtinesnę revoliucionieriams. Tshombe visa tai padarė, tačiau buvusio Lumumbos šalininkai atsakė su juo tartis.

Tada Amerikoje pradėjo plisti propaganda prieš Kongo revoliucionierius. Diena dienon buvo skelbiama, kad tai laukiniai barbarai, nuogi žmogėdros, išsitemę šlykščiais dažais, einą gaujomis su šaujamais lankais ir šaudą užnuodytomis strėlėmis. Jie ryją ne tik užmuštuosius misionierius, bet ir gyviesiems išpiauną gabalą kūno ir iš žaidžių čiulpią kraują. Amerikiečiams tenai gresia didelis pavojus, ypač Dievo meilę nešantiems mūsų misionieriams ir kunigams. Amerika turinti savo piliečius gelbėti. Buvo aišku, kad ruošiamą intervencija.

Kongo sukilėliai, kurie jau turėjo sudarę "liaudies respubliką" Stanleyvillės mieste, iš anksto pranešė, kad jie turi tame mieste apie 300 baltveidžių ir laikys juos įkaitais, tai jie tuos įkaitus išžudysia.

Misionieriai tikrai buvo revoliucijos nusigandę ir saukėsi pagalbos. Jie žinojo, kad ne tikai revoliucionieriai, bet aplamai visi Afrikos negrai atėjimų nekenčia, o misionierių ypatingai.

Ir Kongo padangėse pasirodė Amerikos lėktuvai jiems gelbėti. Bet iš korespondentų pranešimų greit paaiškėjo, kad tie lėktuvai turėjo ir kitokių uždavinių. Jie metėsi Tshombe į pagalbą. Tuoj atgabeno jam iš Belgijos 600 parašiutininkų (taip skelbė žinios) ir pradėjo gauti iš Pietų Afrikos baltuosius samdinius.

Gavęs tokių sustiprinimų, Tshombe puolė Stanleyvillės miestą, kur sukilėliai laikė, kaip patys sakė, 300 įkaitų. Atrodė, kad įkaitai bus išžudyti. Bet kovai prasidėjus, žinios pasidarė labai neaiškios. Buvo skelbiama, kad dar įkaitų sukilėliai iškėlė kitur, ves dėlto daug jų išžudė. Kova turėjo būti labai žiauri, nes vėliau korespondentai rašė, kad iš gražaus Stanleyvillės miesto liko tik "griuvėsiai, pelenai ir krauju aplaistyti gatvės."

muil, nes neišmoko nei skai-

tyti, nei lotynų kalbos, ir aplamai jam niekas nesisekė. Paaugęs jis perėjo į protestantus, paskui į stačiatikius. Pagaliau 1453 metais jis buvo suporuotas su vokiečių karaliaus Alberto Habsburgo dukterimi Elzabeta, ir, kaip sakiau, iš tos santuokos gimė sūnus, kurį mūsų bažnyčia šiandien vadiną šventuoju Kazimieru.

— Bet ir jis buvo nevisai normalus. Kai jis paaugo iki 14 metų, tėvas užsimanė pasodinti jį į Vengrijos sostą, davė kariuomenės ir pasiuntė Vengrijon, kad jos sostą užimtų. Bet vengrai lenkų kariuomenę išblaškė, ir Kazimieras parbėgo pas tėvus verkdamas. Nors normaliai jis būtų savo tėvo sostą įpėdiniu, bet jis nuo to atsiskyrė, pradėjo vengti žmonių, tik meldėsi ir meldėsi. Tų laikų daktarai siūlė jam vesti moterį, bet jis ir nuo to atsiskyrė. Nežinodami, ką su juo daryti, tėvai nusiuntė jį Vilniun, kur 1484 metais jis mirė. Iš pradžių jį palaidojo Vilniaus katedroje, o vėliau jam buvo pastatyta puošni koplyčia. Ir tuoj pradėjo eiti gandai, kad apie tą koplyčią darosi stebuklai. Nors unijonitų vyskupas Semaska pertaisė tą koplyčią

į stačiatikių šv. Mykalojaus cerkvę, vistiek buvo kalbama apie stebuklus. Ir kai po 122 metų Kazimiero karstas subyrėjo, davatkos ėmė kalbėti, kad Kazimieras gulėjis buvo suporuotas su vokiečių karaliaus Alberto Habsburgo dukterimi Elzabeta, o iš jo karsto dvelkė neapsakomai malonus aromatas. Šitom pasakom pasiremdamas, Leonas X paskelbė šitą Kazimierą šventuoju, o Klemensas III paskyrė jį šventei kovo 4-tą dieną. Ir taip šitas neaiškios kilmės keistuolis liko "šventuoju Lietuvos patronu".

— Taigi mano teisybė, Maiki. Šventas Kazimieras yra Lietuvos patronas.

— Yra žmonių, tėve, kurie taip tiki. Gali taip tikėti ir tėvas — niekas nedraudžia. Bet faktas yra toks, kad mūsų Lietuvai nėra iš to jokios naudos.

— O aš, Maiki, tikiu, kad naudos gali būti. Jei tik oras morčiaus pradžioje būna gražus ir sniego nėra, tai visos gyvatės išsina prieš saulę pasišildyt.

— Ir jei tu tokią gyvatę per šv. Kazimierą sugausi, tai šnapsu užpylęs turėsi geriausios medicinos nuo marmatizmo. Ai beč jur laif. Lietuvoje tas yra žinoma nuo senų laikų.

Albertsvillės miesto skerdynė buvo dar žiauresnė. Per krūvas lavonų gatvėse sunku buvo perlipti. 500 simtų sukilėlių sušaudyti be teismo. Revoliucija, bent laikinai, buvo nuskandinta kraujuose.

Dėl šitos skerdynės Afrika prakeikė avantiuristą Tshombę, kad vartojto baltuosius samdinius negrams žudyti. Jis pasidarė juodosios rasės išdaviku. Ir kai 1965 metais jis nuskrido į Kairą, kur buvo susirinkusi Afrikos valstybių konferencija, norėdamas jai pasiaiškinti, jis tuoj buvo areštuotas ir paskui išvytas iš Egipto.

Kai JAV kongresas pradėjo kritikuoti savo valdžią dėl tos intervencijos Kongo respublikon, tai Valstybės Departamentas vis ginčijo, kad nėra jokios intervencijos, tačiau 1964 m. birželio 16 d. buvo priverstas prisipažinti, kad per kelias paskutines dienas JAV lėktuvai padarė 25 antskrydžius, padėdami valdžiai prieš sukilėlius.

Šitas bombardavimas iš oro padėjo Tshombei rugpjūčio 30 d. paimti Albertsvillės miestą su dideliais nuostoliais sukilėliams.

Rugsėjo 10 d. susirinko Etiopijos sostinėje Addis Ababoj 34 Afrikos valstybių užsienio ministeriai ir padarė planą Kongo kovoms užbaigti. Tuo tikslu jie kreipėsi į JAV Valstybės Departamentą, patardami ištraukti iš Kongo amerikiečių ginkluotas jėgas. Washingtonas šitą patarimą atmetė.

Dėl įvykių Afrikoje atsirado karti neapykanta mūsų Amerikai.

Tshombe tačiau neilgai džiaugėsi savo pergalės "laurais". Kai išvytas iš Egipto jis sugrįžo į Kongą, prezidentas Kasavubas pašalino jį iš valdžios. Tai buvo 1965 metais. O 1966 metų pradžioje Kongo militaristai padarė "pučą" ir patį Kasavubą išspyrė iš valdžios. Valdžią paėmė į savo rankas generalas Mubutu, niekieno nerinktas diktatorius. Washingtonas tuojau jį pripažino krašto šeimininku.

Tačiau diktatoriui nesiseka. Nors Amerika jį remia, bet žmonės jo nekenčia. Korespondentų žiniomis, jis kasdien pasidaro sau vis daugiau ir daugiau priešų gyventojų tarpe.

1967 m. vasarą prieš jį sukilo jo armijos baltuožiai samdiniai. Jis ėmė saukti pagalbos, sakydamas, kad Kongą užpuolusi kažkokia baltųjų valstybė. Bet tai buvo melas. Sukilėliai buvo ne "kažkokia valstybė", bet tie patys baltuožiai samdiniai, kurių Amerikos lėktuvai pirmiau buvo privežė Kasavūbo diktaturai ginti. Po to jie buvo įjungti į Kongo armiją.

Nebodamas šitų faktų, prezidentas Johnsonas tuojau nusiuntė tris oro transportus kareivių koriko Mubutu gelbėti. Dėl šito žingsnio kongrese buvo kilęs triukšmas. Prezidentas buvo kaltinamas, kad Konge ruošias "antrąjį Vietnamą". Bet sukilimas buvo likviduotas, o kongreso protestas, kaip paprastai, liko tik tuščias žodis. Korikas Mubutu šį kartą buvo išgelbėtas ir tuoj pradėjo karti pirmą jo buvusios valdžios ministerius. Už akių buvo pamerktas mirti ir jau minėtas Tshombe, kuris jau buvo pasisalinęs į Alžeriją.

(Bus daugiau)

Šitaip atrodo 21 m. amžiaus arabas Sirhanas B. Sirhanas, kuris kaltinamas nužudęs sen. Robertą Kennedį.

New Orleanso prokuroras Jim Garrison, kuris buvo iškėlęs bylą Clay Shawui, kaltindamas jį už dalyvavimą šamokse nužudyti prez. Kennedį. Prisiekiusįjį teismas Shawą išteisino.

Vertingiausia ir geriausia dovana

LIETUVA
DOVANŲ PAZYMEJIMAI
JAV DOLERIŲ
CERTIFIKATAI

Jūsų giminės galės daug pigiau pasirinkti ką norės, kada norės ir gaus daug daugiau. Jūsų giminės tai patvirtins. Tūkstančiai jau užsakė

DOVANŲ PAZYMEJIMUS savo giminėms per INTERTRADE EXPRESS CORP.,

ir jų giminės jau rašė, kokie jie laimingi ir kaip jais patenkinti. Už tu pažymėjimų išrašymą nei jūs, nei jūsų giminės nieko nemoka, nes mes gauname komisią už tą darbą.

Jeigu jūs dar neužsisakėte DOVANŲ PAZYMEJIMO, paprašykite veltui katalogą su smulkia informacija.

UŽSAKYKITE TUOJ UŽSAKYKITE TIK PER

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
New York, N.Y. 10010
Prašykite mūsų katalogų veltui

Svarbu šaldytuvai

Dabar mes priimame užsakymus tuoj pristatyti jūsų giminėms šaldytuvus. Jie yra 9 rūšių nuo 85 iki 240 litru. Kaina nuo \$111.11 iki \$236.33. Prašome klausiti informacijų.

NENUSIMINKITE!

Galima pagelbėti sergantiems reumatu, rankų ar kojų skausmais, nutirpimu, jaučiant nuovargį. REE-LEEF RUB mostis daugumai pagelbsti. Užtikrinam patikimą, arba gražinam pinigų. Siųskite \$5, gausite vaistus su nurodymais.

ROYAL PRODUCTS
North Sta., P.O. Box 9112
Newark, N.J. 07105

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA—jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIONUS dolerių nariams.

SLA—didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes, SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA—jau turi daugiau, kaip tris su puse miliono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10.000.00.

SLA—jaunimui duoda gera Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA—duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA—AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims rekomenduojama lietuvių klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentinės apdraudos mokesčio \$2.00 į metus.

SLA—kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:

Lithuanian Alliance of America
307 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

MOTERŲ SKYRIUS

Aktorė T. Vaičiūnienė apie rašytoją Vaižgantą

(Tęsinys)

Kol jis atliko apeigas, saulės spinduliai apšvietė Vytauto bažnyčios skliautus, Vargonavo J. Bieliūnas. Užbaigęs ceremonijas, Vaižgantas pasveikino mus, palinkėjo laimingo ir gražaus gyvenimo. Paskui dar pridūrė:

— Žiūrėkit, vaikai, nepadarykit man skausmo ir gėdos.

Po jungtinių kasmet jis kovo devynioliktą, t. y., per savo vardadienį, pasikviesdavo mus į svečius. Gyveno jis kukliai. Turėjo trijų kambarių butelį, apstatytą paprastais ir tik pačiais būtiniausias baldais. Bet užtat buvo daugybė įvairiomis kalbomis knygy, sudėliotų į lentynas, į spintas, ant stalų ir net ant kėdelių. Įžengęs į butą, iškart pajusdavai, kuo gyvena šio buto šeimininkas ir kokias vertybes jis vertina. Svečiai pas jį būdavo įvairūs. Rašytojai Vincas Krėvė, Ljudas Gira, Vincas Mykolaitis-Putinas, broliai P. ir J. Mašiotai, M. ir V. Biržiškos, prof. Juodelė ir kiti mokslo, kultūros darbuotojai, šiaip visuomenės veikėjai, bet visi jau subrendę žmonės, su šeimomis.

Mes savo ruožtu, švenčių proga pasikviesdavom Vaižgantą pas save. Ir jis visuomet pas mus ateidavo.

Po kiek laiko nutarė vesti ir dailininkas Kazys Simonis. Atėjo jis pas Vaičiūną, atseit, kaip jau pas patyrusį žmogų šioje srityje, ir paprašė padėti pas Tumą-Vaižgantą, žodžiu, padėti sutvarkyti šį reikalą ir pabūti liudininku.

Nuėjo, susitarė. Vestuvių dieną, jaunesiems atvykus, Vaižgantas, kaip paprastai, jau laukė. Prasidėjo apeigos. Viskas, rodos, ėjo sklandžiai. Bereikia tik šventinti žiedus, o žiedų — nėra. Vaižgantas pertraukė maldą ir sako: — Duokit žiedus!

Simonis lėtai, flegmatiškai pradeda raustis po kišene, ieškodamas žiedų. Išieškojo visas liemenės kišenes — žiedų nėra. Paskui kelnų kišenes — nėra; švarko vidurinės kišenos — nėra. Tumas stovėjo, pakėlęs krapylą, kantriai laukė, paskui supykęs, sako: — Tai ar tu, pani, rasi tuos žiedus, ar ne?

Simonis ramiai stovi, barzdą kedena ir galvoja, o Vaičiūnas jaudinasi, glosto Simonio pečius ir prašo: — Kazimier, Kazimier, pagalvok gerai, kur tu padėjai tuos žiedus.

Staiga Simonis suplojo rankomis per švarko skvernus ir užčiuopė degtukų dėžutę. Atidarė dėžutę, o tarp degtukų begulį žiedai. Simonis apsidžiaugė. Vaičiūnas irgi lengvai atsiduso, net prakaitą nuo kaktos nusišluostė. O Vaižgantas neva supykęs metė: "Ot, pani, koks užuomarša!" Pasventino žiedus ir, kaip niekur nieko, toliau kalba reikalingas maldas.

Jis savo širdyje niekam nenešiojo nei pykčio, nei keršto. Čia pat pasakė, ką tuo momentu galvojo, ir tuo pasibaigė. Žmonės, žinodami jo tokį tiesų, atvirą ir nuodėnų būdą, nepykėdavo ant jo net už gana karčią tiesą, pasakytą į akis.

Štai vienas mažas epizodėlis, papasakotas artistės P. Pinkauskaitės, kuris, man rodos, gana ryškiai charakterizuoja Vaižgantą kaip žmogų. Eina ji kartą gatve ir mato: iš priešingos pusės artėja Vaižgantas. Žingsniuoja galvą nuleidęs ir nuolat taiso savo katiliuką (jis visą laiką nešiojo nelabai madingo fasono, gerokai panešiotą katilėlį). — Tai dviem pirštais iš priešakio pakėlia, tai, kiek pasėjęs, vėl jį iš užpakalio užsimaukia ant kaktos.

"Žiūriu ir spėliuju. — pasakoja P. Pinkauskaitė, — ką jis su tuo savo katiliuku išdarinėja. Priėmu arčiau, pasisveikinu ir klausiu: "Kam tamsta tą savo katilėlį kamuoji?" O jis tik ranka numojo ir sako: "Tai vis tie parmazonai". — "Kokie parmazonai?" klausiu. — "Nagi bankininkai. Vieniems jaunvedžiams pažiravom vekselį (pradžioje gyvenimo juk reikėjo padėti), o jie, vaikai, nesugebėjo laiku išpirkti. Tai tie parmazonai ėmė ir užprotestavo tą mano vekselį. Galėjo gi perspėti, būčiau kaip nors sukrapštęs ir išpirkęs, o dabar sutrefnino mano parša. Kol aš viską sutvarkysiu, kol išgalės mano paršas, aš niekam kitam negalėsiu pasirašyti..."

Kitą kartą P. Pinkauskaitė, atėjusi į repeticiją, juokdamasi papasakojo, kaip ją vakar Vaižgantas vos neapveidinė su Bliu Sruoga. Mat juodu su Sruoga buvę liudininkais dailininko Jomanto vestuvėse. Vaižgantas užbaigęs reikalingas ceremonijas su Jomantais, kreipėsi į Sruogą:

- Duok žiedus!
- Ką, ką? — neausigauo Sruoga.
- Sakau, duok žiedus!

Sruoga tik pečiaiis trauko, rankomis skėscioja. Tumas numojo ranka, apsisuko ir nuėjo į zakristiją. Persirengęs atėjo prie mašinos ir sako Sruogai:

— Norėjau, pani, šia proga ir tave padaryti laimingu,

Ugniagesiai neša žuvusius ir sužeistuosius iš gaisro, kuris kito New Yorke dideliuose 5 siųs gatvės namuose. Čia devyni žmonės žuvo, septyni sunkiai apdegę, o daugybė kitų buvo išgelbėta iš mirties pavojaus.

Buvęs Saudi Arabijos karalius, daugiau nei 100 žmonių vyras, neseniai miręs Graikijoje 67 metų amžiaus.

Golda Meir, 71 m. amž., neseniai mirusio Izraelio ministro pirmininko Eshkolio įpėdinė.

Mary Sirhanienė, Los Angeles teisme teisiamoji Sirhano B. Sirhano motina. Jos sūnus kaltinamas nužudęs Kennedį.

bet nesusiprotėjai, tai eik sau. Dabar aš važiuosiu su svėčia.

Atsisėdo į mašiną su jaunaisiais ir nuvažiavo. O Sruogai — kaip nori, — važiuok kita mašina, arba kulniuk pėscias.

Niekuomet niekas nebuvo tikras, kad Vaižgantas neįskrės kokio nors pokšto. Bet užtat ir kiti leisdavo sau su juo pajuokauti.

(Bus daugiau)

Teisės patarimai

Advokatė M. Sveikauskienė sutiko ataktyti j Keleivio skaitytojų klausimus teisės reikalais. Tie klausimai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir atakymus spausdinsime šiame skyriuje. Laikėte reikla pažinti, kad esate Keleivio skaitytojas. Klausimus prašome siųsti tiesiog adresu:

M. Sveikauskas, Attorney at Law,
Co-operative Bank Plaza
1864 Centre Street
Boston, Mass. 02132

Klausimas

Esame senosios kartos lietuviai. Turime ūkį ir išauginome tris sūnus ir dvi dukteris. Visi vedė, turi savo šeimas. Tik vienas mūsų sūnų nelaimingai apšvedė. Iš pat pradžių mes numatėme, kad jo žmona niekam tikusi, išlaidi, mėgsta gerti, na, ir į kitus vyrus pasižiūrėti negali. Dar jiems neapsivedus, mes stengėmės sūnų prikalbinti palaukti, dar nevesti, bet ji, matyti, buvo nusistatčiusi vyrą gauti ir todėl skubėjo ištekėti.

Kaip ankščiau minėjau, mums iš karto buvo aišku, kad mūsų sūnus užsikorė našta ant savo kaklo, bet mes tylėjome, nes sūnui ji taip mokėjo įtikti, kad jam atrodė, jog geresnės už ją niekur nėra.

Praėjo daug metų, jie susilaukė keturių vaikų, bet jos būdas nepasikeitė. Mūsų sūnus darbuotis, geras darbininkas, gerai uždirba, bet jai vis neužtekdavo, vis išleisdavo daugiau, negu jis parnešdavo namo. Ji vis su draugėmis ir draugais dažniau ir dažniau išeidavo. Sūnui grįžus iš darbo, jos niekuomet nebūdavo namie. Vaikai — vargšai išmoko patys valgi pasigaminti ir drabužius pasitaisyti. Prasi-dėjo visokie nesupratimai, ginčai ir net muštynės. Ji, mat, galų gale susirado kitą vyrą, su kuriuo gerdavo ir vaikiodavosi, bet tas ne toks kvailas, kaip mūsų sūnus: su ja kiek padraugavęs, ją pametė. Ji pradėjo po visas smukles vaikiotis ir vyrų ieškoti. Grįždavo namo anksčiau ir trečią valandą ryto. Jų gyvenimas pasidavė nebeįmanomas. Galų gale priėjo prie skyrybų.

Nors ji vaikų niekuomet nežiūrėjo, bet užsispyrė, kad vaikai turi būti su ja. Matyti, ji norėjo daugiau pinigų gauti iš savo vyro — vaikų tėvo. Mūsų sūnus turėjo advokatą, bet teismas vistiek vaikus priteisė motinai.

Po to įvyko tokie dalykai, apie kuriuos net gėda rašyti. Mūsų buvusi marta pasidarė vieša paleistuvė, gerlama, vaikiodamasi po karčiamas ir kas raktį turėdama savo bute kita vyrą. Vaikai skudavosi mums ir savo tėvui, kad jiems esą labai nemalonus gyventi pas motiną.

Sūnus, pasitaręs su savo advokatu, vėl kreipėsi į teismą. Šį kartą buvo didelis teismas. Sūnus advokatas pakvietė keliolika žmonių, kurie pasakoję teismui, kas darosi pas mūsų buvusią marčią. Šį kartą teismas priteisė vaikus tėvui, mūsų sūnui.

Tada aš mečiau savo darbą ir padėjau sūnui vaikus auginti. Viskas ėjo gerai per dvejus metus. Dabar prieš ketelį savaičių gavome lai-

ką iš advokato, kuris mums praneša, kad mūsų buvusi marta esanti vėl ištekėjusi ir norinti savo vaikus atsiimti. Vaikai verkia, sūnus verkia, ir mes verkiame. Taip mes visi sugyvenome, būtu bausu, jei vėl tektų skirtis. Sūnaus advokatas sako, kad teismas vėl gali atimti iš jo vaikus. Mums atrodo, kad taip negali būti. Vaikai ne sviedinys, negi galima juos visa laiką taip mėti.

Ką mes turime daryti, kad vieną kartą visam laikui šis reikalas būtų baigtas?

Bočiai

Indiana.

Atsakymas

Sprendamas dažnai nelengvą klausimą, kuriam iš tėvų priteisti vaikų priežiūra (custody), teismas priima dėmesin visokias aplinkybes. Viena iš svarbiausių tokių aplinkybių yra vaikų amžius. Jei vaikai yra labai jauni, teismas visuomet yra linkęs juos "priteisti" motinai. Tokiais atvejais teismas vadovaujasi tuo principu, kad dažnai ir bloga žmona gali būti gera motina. Labai jaunam vaikui motinos globa yra labai svarbi. Tokiu atveju, jei tėvas nori "gauti" jaunų vaikų "globa" (custody), jis privalo įrodyti, kad jo žmona yra ne tik prasta žmona, bet ir netinkama motina. Tai praktikoje yra gana sunkiai įrodomas dalykas. Be to, reikia neužmiršti, kad, sprendžiant motinos "tinkamumą", jos elgesys praityje nevisuomet "įrodo", kad ji nėra tinkama (unfit) motina tuo laiku, kai šis klausimas yra keliamas.

Tamstų buvusi marta, matyt, labai blogai elgiasi ne tik savo privatiname gyvenime, bet ir vaikų atžvilgiu. Tamsta sako, kad vaikai turėjo patys pasigaminti valgi ir drabužius pasitaisyti. Aš nežinau, kokio amžiaus yra Tamstos vaikaičiai. Jei jų motina būtų dirbusi, toks jų valgio pasigaminimas ir drabužių pasitaisymas galėtų jiems išeiti į naudą. Tačiau, jei jų motina nežiūrėjo todėl, kad ji buvo užimta savo "malonumais", toks jos elgesys bus priimamas dėmesin. Tai rodo, kad ji buvo ne tik prasta žmona, bet ir netinkama motina.

Kitas reikalas, kuris bus teismo svarstomas, bus šis: ar ta motina yra tiek pasikeitusi ir "pasitaisiusi", kad jos elgesys praityje turi būti jai "atleistas", ir, ar sprendžiant iš visko, ji dabar ne tik sugebės, bet ir norės tinkamai žiūrėti savo vaikus. Teismas norės žinoti, ar jos antrasis vyras nori ir yra pasiruošęs tuos vaikus priimti ir su jais tinkamai elgtis. Jei Tamstos vaikaičiai ne-

bėra visai jauni, teismas priduos daug reikšmės jų "nuomonei". Teismas jų atsi-klaus, su kuriuo iš tėvų jie norėtų gyventi. Svarbiausia — teismas turės nutarti, kur vaikams būtų geriausia ir naudingiausia gyventi. Vaikų gerovė (welfare) yra svarbiausias ir pagrindinis teismo sprendimo akstinas.

Tamstų aprašomomis aplinkybėmis, man atrodo, kad Tamstos sūnus greičiausiai "gaus" savo vaikų vadinamąjį "custody".

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo programa Naujojo Anglijos štotes WLYN, 1360 kilociklu ir iš stoties FM, 101.7 mc. veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. dieną Perduodama: Vėliausiu pasaulinių žinių santrauka r komentariai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka.

Biznio reikalais kreipėsi Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuve. 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis

Ką tik gavome:

Išgykite ką tik gautas įdomias knygas:

Draugas don Camillo, įdomūs klebono ir vietinės komunistų partijos sekretoriaus pasikalbėjimai, 216 psl., kaina \$3.

Auksiniai rageliai, Prano Naujokaičio eilėraščiai, 64 psl., kaina \$2.

Ošiančios pušys, Halinos Didžiulytės - Mošinskienės 17 trumpų vaizdelių - apybraižų, 176 psl., kaina \$2.50.

Priekšlėimas, romanas, parašė Alė Rūta, 205 psl., kaina keturis viršeliais \$3.75, minkštasis \$2.50.

Nužemintųjų generacija, egzilio pasaulėjautos eskizai, parašė Vytautas Kavolis, 77 psl., kaina \$2.

Varpas nr. 8, 206 psl., kaina \$2.50.

Aidas tarp dangoraižių, romanas, parašė D. Nendrė, 365 psl., kaina \$5.

Asmenų, dievybių ir didvyrių VARDYNAS, surinko Anis Rūkas, 89 psl., kaina \$3.00.

KĄ LAUMES LEME

Tai rašytojos Petronėlės Orintaitės parašyti atsiminimai apie žymiąją poetę Salomėją Nerį, tiek daug kalbų sukėlusią ir šiame žemyne, 224 psl., kaina \$3.

Knygą išleido Chicago Lietuvos Literatūros Dr. ja, ji lengvai skaitoma, pradėjęs ją norėsi ir baigti.

DOVANA MŪSŲ MAZIESIEMS

Mūsų skurdi literatūra mažiesiems praturtėjo nauju leidiniu. Tai Danutės Binkienės knygelė "BALTOSIOS PELYTĖS KELIONE Į MENULĮ".

Jos kaina \$1.50. Paskubėkit pradžiginti savo vaikus, nupirkite jiems tą knygelę. Ji gaunama ir Keleivio įstaigoje.

Vietinės žinios

BOSTONIECIŲ AUKOS

Ir šiomet bostoniečiai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo 51-rių metų sukakties proga Lietuvos laisvinimo reikalams paaukoko nemažą sumą.

Vietos inžinieriai yra praręta proga aukas rinkti savo susirinkime ir minėjimo metu jas įteikti. Tą jie padarė ir šiomet. Viso labo jie suradė \$1.142. Iš tos sumos Amerikos Lietuvių Tarybai \$647, Vlikui \$365, Lietuvių Fondui \$105 ir šv. Antano gimnazijai \$25.

Inžinieriai aukojo

Altui:
Po \$100: J. Mikalauskas, Br. Veitas ir R. Veitas. Br. Galinis \$32.

Po \$25: J. Čerėška, J. Dabrila, V. Izbičkas, A. Lapšys ir J. Rasy. Po \$20: R. Budreika, K. Nenortas ir V. Senuta. Po \$15: E. Cibas, A. Skudžinskas.

Po \$10: J. Dačys, J. Kriščiukaitis, A. Kriščiūnas, Al. Kriščiūnas, A. Zikas, L. Rudziūnas ir A. Treinys. K. Devenis \$5.

Vlikui:
J. Vasys \$50, K. Devenis \$40, A. Girnius \$35, J. Gimbutas \$30.

Po \$25: Č. Mickūnas, J. Stašaitis, A. Skudžinskas, J. Rasy ir V. Ziaugra. Po \$20: K. Barūnas ir Br. Makaitis.

J. Vaičiūrgis \$15. Po \$10: A. Treinys, A. Zikas ir L. Rudziūnas.

Lietuvių Fondui:
E. Manomaitis \$30. Po \$25: Z. Gavellis ir J. Kuncaitis. Po \$10: R. Kalvaitis ir V. Eikinas. K. Devenis \$5.

Šv. Antano gimnazijai:
J. Stašaitis \$25.

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos skyrius iš savo narių surinko ir įnešė Altui \$140 ir Vlikui \$75, iš viso \$215.

Altui aukojo:
P. Ambraziejus \$15, Al. Griauzdė \$12.

Po \$10: P. Ausiejus, A. Andriulionis, E. Cibas, J. Rentelis, S. Santvaras, A. Vilėniskis, J. Vasiliauskas, L. Lendraitis.

Po \$5: Br. Bajerčius, J. Bakšys, K. Adomavičius, Br. Veitas, B. Utenis, M. Manomaitis. J. Kasmauskas \$3.

Vlikui:
Po \$10: T. Janukėnas, J. Kapočius, J. Liutkonis, A. Matjoška, Vl. Mickūnas, Pr. Mucinskas.

Po \$5: A. Bačiulis, V. Izbičkas, A. Lileikis, J. Vizbaras.

Ateitininkai Tautos Fondui surinko \$125. Aukojo: Inž. J. Kuodis \$25.

Po \$10: inž. T. Alekšonis, dr. J. Girnius, A. Juknevičius, dr. P. Kaladė, V. Kubokas, A. Kruopis, A. Mažiulis, dr. J. Navickas, J. Strazdas.

Po \$5: A. Keturakis ir R. Petronienė.

Tautos Fondo įgaliotinis A. Januška surinko Tautos Fondui \$130. Aukojo: Baltic Realty \$25.

A. ir J. Starinskai \$20. Po \$15: A. ir A. Januškos, S. ir E. Smitai.

Po \$10: S. Augonis, H. Čepas, B. ir A. Monkevičiai, P. Pauliukonis, A. ir J. Sili-mai.

K. Šimonis \$5.

Pačiame minėjime ir po jo aukojo Altui:

So. Bostono Lietuvių Piliiečių Dr-ja \$50.

Po \$25: G. ir A. Stapulioniai, Lietuvių Darbininkų Dr-jos Bostono kuopa. Sandaros I apskritis, Sandaros 7 kuopa ir X.

Po \$20: A. ir O. Bartasiūnai, St. ir N. Januškos, V. ir C. Kazakaičiai, A. Keršulis.

Po \$15: A. ir J. Januškevičiai ir J. Sonda.

M. ir P. Verbickai \$14.

J. Vembrė \$12.

Po \$10: O. Apanavičienė, A. Andriūšienė, kun. A. Baltrušūnas, P. Bliumas, L. Baranauskienė, M. Balukonienė, A. Čaplikas, D. Giedraitis, M. ir H. Gineičiai, J. Grigalus, O. Ivaškienė, V. Ivanauskienė, P. Juozapaitienė, V. Jankus, Fl. Kasperi-enė, M. ir A. Kairiai, St. Kilhulis, J. Leščinskienė, V. ir J. Lendraitis, A. Labuc-kaitė, Pr. Lingis, K. Merkis, V. Morkvėnas, B. Mickevičius, P. ir I. Navazelskiai, P. Paliulis, M. Petrauskienė, V. ir E. Rastoniai, Pr. ir E. Račkauskai, St. Rackevičius, Ir. Sirutavičienė, E. ir V. Si-manavičiai, G. Simonaitis, O. ir A. Šležai, SLA 328 kp., L. Socialdemokratų S-gos kuopa, A. Tamošiūnas, J. Tuinila, J. Ulpienė, A. Vaka-uzienė, E. ir J. Valiuko-niai, K. Vasiliauskas, P. Vaičiaitis, B. Vizbarienė, A. Young, neišskaitoma pavar-dė, V. Andriukonis.

\$650 aukojo X.

Po \$6: A. ir E. Bajerčiai ir J. Venckus.

Po \$5: J. Adamkevičius, A. Antanavičienė, O. Andriulionienė, J. Arlauskienė, K. Aukštikalnis, I. Baškienė, B. Babrauskienė, S. A. Bal-tušis, M. Bichnevičius, B. ir K. Bačanskai, A. Bardauskas, T. Beniušienė, Pr. Bud-ryš, P. Brazaitis, Br. Cleve-landienė, J. Cegis, P. Čet-kauskas, K. Dūda, J. Dūda, J. Dvalga, S. Durickas, Fel. Grendalytė, A. Gustaitis, St. Grižė-Jurgelevičius, D. I-vaškienė, J. Juciūtė, J. ir L. Jašinskai, Pr. Jakutienė, B. Januškevičius, A. Kaman-tauskas, F. Karosienė, R. ir B. Karosai, S. Kontautas, B. Kriščiukaitienė, T. Kuprie-nė, J. Lekys, R. Leščinskas, V. Mačiulienė, J. ir A. Ma-žeikos, S. Michelsonas, P. ir J. Morkelioniai, O. ir P. Ni-kolskiai, A. ir O. Nevieros, Selma Petružis, J. Petraus-kaa, A. Petronis, A. Puske-palaitis, V. Rupšys, SLA 365 kuopa, T. Stankūnaitė, adv. A. Šallina, K. Šimėnas, L. Švelnis, A. Šarka, K. ir S. Vaičiai, R. Veitaitė, K. Vilutis, M. Vaitkevičienė, J. Valentukevičius, E. ir V. Vizgirdos, Alekas M., Iza-belė K. M. Yalmokienė, P. Zičkus ir X.

Po \$3: S. Galdikienė, kun. A. Janiūnas, K. Masiulienė ir D.N.

Po \$2: F. Eidukonis, O. Girionienė, E. Ilterienė, M. Il-jinienė, A.J., J. Matjoškienė, J. Navickienė, M. Matu-

žienė, V. Senuta, P. Tamu-levičius, X ir X.

Dar kelios dešimtys au-kojo po \$1 ir mažiau.

Iš viso Vasario 16 proga Altui suaukota \$1,951.85. Vlikui \$440, Tautos Fondui \$255, Lietuvių Fondui \$105, pranciškonų gimnazijai \$2776.85.

Kas dar negalėjo aukoti, gali savo auką įduoti Keleivio administracijai, kuri ją pasiųs, kam ji skirta.

Britų iš South Bostono pasitraukimo minėjimas

Jau buvo rašyta, kad sek-madienį kovo 16 d. 4 val. Sandaros salėje po Sanda-ros 7 kuopos susirinkimo jo dalyviai bus pavaisinti ka-vute. Čia norime štai ką pa-pildyti.

Kadangi tai vyksta britų iš So. Bostono pasitrauki-mo išvakarėse, tai šeimini-nės sumanė pavaisinti visus geriau, negu buvo pirma žadėjusios: bus įvairių valgių ir gerimų. Kiekvienas galės gauti, ko norės. Povilas, kaip paprastai, gros šokiam.

Dar kartą kviečiame vi-sus, jaunus ir senus, ateiti ir kartu linksmai praleisti lai-ką.

Sandaros 7 kuopos valdyba

Iškilmingo keltuvo atidarymo komitetas

So. Bostono Lietuvių Pil. Dr-ja, kaip žinoma, savo ke-turių aukštų (su rūsiu pen-kių) name įrengė keltuvą. Jo iškilmingo atidarymo banketas bus gegužės 18 d. Valdyba jau sudarė jo ko-mitetą šitokios sudėties: pir-mininkas Stasys Drevinskas, reklamų komisija — G. Ka-rosas, R. Leščinskas, E. Ket-virtis, S. Griganavičius, L. Švelnis, A. Druzdis. Skelbi-mams rinkti įgaliotinis F. Zaleskas.

Biliėtų komisija: A. And-riulionis, J. Šilalis, J. Lubi-nas, J. Markelonis, P. Mu-činskas, A. Keturakis ir H. Čepas.

Kvietimais, priėmimu ir programa rūpinis adv. Jo-nas Grigalus, O Ivaškienė ir A. Matjoška.

Biliėtų kaina \$7 asmeniui. Atėję į banketą gaus po 2 bilietelius, už kuriuos gaus iš viršutinės lentynos po du stikleliu. Nuo 5 iki 6 val. vak. susipažinimo valanda —cocktail hour, 6 val. vaka-rienė.

Šis banketas nuo kitų skir-sis tuo, kad jį bus pakvies-ta aukštų Bostono miesto pareigūnų.

Banketo proga bus išleis-tas gražus reklaminis leid-nys. Jo visas puslapis — \$40, pusė puslapio — \$20, ket-virtadalis — \$10. Be to da-vusiųjų leidiniui skelbimus asmenų ir firmų vardai bus sekmadieniais paskelbti per Lietuvių radijo valandą.

Bostono Lietuvių Dramos Sambūrio parngimas

Gegužės 11 d. Bostono L. Dramos Sambūris rengiasi pastatyti porą vienmeiksmių veikalų. Spektaklis įvyks So. Bostono Lietuvių Pili-ečių Dr-jos III aukšto salėje.

Amžinai užmigo P. Blakutis

Kovo 8 d. mirė Povilas Blakutis, Vėlonis gimęs 1888 m. liepos 18 d. Beržėnuose, Šiaulių apskr., nuo jaunystės dienų dirbo Lietu-vo pašto įstaigose, paskuti-niopisius 16 metų buvo Pa-vežio pašto viršininko pa-vežėjas. Komunistams už-plūstant antrą kartą Lietu-va, pasišalino į Vokietiją, o iš ten 1950 m. atvyko į Bos-toną.

Pernai mažame giminių rately jį atšventė savo 80 amžiaus ir 50 m. vedybinio gyvenimo sukaktį.

Jis jau seniai skundėsi širdimi, o paskutiniuoju lai-ku sveikatai dar labiau pa-silijus, dr. A. Kriščiūno bu-vo vasario 29 d. paguldytas New England ligoninėje, kur kovo 8 d. naktį ir užmigo amžinu miegu.

Palaidotas kovo 11 d. Po-rest Hills kapinėse, dalyvau-jant kun. P. Dagui ir nema-žam tautiečių būriui.

Vėlonis paliko liudinčią žmoną Oną, dukrą Ireną Manomaitienę, žentą ir tris vaikaičius. Jiems reikiame gilią užuojautą.

Bostono ARENGIMŲ KALENDORIUS

Kovo 14 d. 8:30 val. vak. Baltų dr-jos III-sis kon-certas. Programą atlieka solistė Daiva Mongirdaitė.

Kovo 16 d. V. ir S. Minkų radijo Talentų popietė So. Bostono Lietuvių Piliiečių Dr-jos salėje.

Kovo 23 d. So. Bostono Lietuvių Piliiečių Dr-jos sa-lėje bus tradicinė Kaziuko mugė, kurią rengia Baltijos ir Žalgirio skautų tuntai.

Kovo 28-30 d. Tautinės S-gos namuose grafikos pa-roda — darbai iš Vilniaus ir Paryžiaus. Ruošia neolitu-antai ir santariečiai.

Balandžio 13 d. So. Bosto-no Lietuvių Pil. Dr-jos sa-lėje bus Petro lietuvių para-pijos choro motinis koncer-tas.

Balandžio 13 d. Margučio popietė vaikams skautų būkle (So. Bostono Lietuvių Pil. Dr-jos namuose), ren-gia Senujų Lapinų Skautų Būrelis.

Balandžio 20 d. So. Bosto-no Lietuvių Piliiečių Dr-jos III aukšto salėje L. V. S-gos Ramovės muzikos ir dainų vakaras.

Gegužės 3-4 dienom Tautinės S-gos namuose V. Ra-to kūrinių paroda, kurią ren-gia Bostono Skaučių Zidi-nys.

Gegužės 11 d., sekmadie-ni, 3 val. popiet — Bostono Lietuvių Dramos Sambūrio spektaklis Lietuvių Piliiečių D-jos salėje.

Parduoda

1968 metų Singerio „zig zag“ siuvamoji mašina

mažai vartota, siuva sagų kil-pas, visokias siūles suknelėms ir gražius išsiuvinėjimus, neret-kalanga priedų.

Penkerių metų garantija da-lims. Kaina \$54.80 arba mokėti kas mėnuo po \$5.80.

Telofonuoti iki 9 val. vakaro telefonu 762-9031.

LIETUVISKŲ RADIOJ PROGRAMŲ

35 metų sukakties Talentų popietė

ir gražuolės "Miss Lithuania of N.E."

Balius

įj sekmadienį, kovo 16 dieną, 4 val. popiet

So. Bostono Lietuvių Piliiečių Dr-jos III-jo aukšto auditorijoje.

PROGRAMA:

Worcesterio Lietuvių Meno Mėgėjų Ratelio penketukas, vadovaujamas Vinco Burdulio.

Įvairūs talentai ir Lietuvių tautinių šokių grupė, vado-vaujama Onos Ivaškienės.

Šokių varžybos su dovanomis.

Gražuolės Reginos Baškaitės pristatymas. Šokiai iki 11 val. vak., grojant šmito šokių orkestrui. Škanūs lietuviški valgiai — dešros, kugelis, pyragai ir kiti skanumynai. Taurūs gėrimai.

Į trečiąjį aukštą užvėž elevatorius, tai nereikės lipi. Įžanga: suaugusioms \$2, pensininkams \$1, vaikams \$0.50.

Visus maloniai kviečia atsilankyti

Steponas ir Valentina Minkai

Ekskursijos į Lietuvą

BIRZELIO 3 dieną (registracija baigiasi balandžio 25 d.)

LIEPOS 15 dieną (reistracija baigiasi birželio 10 d.)

KAINA \$820.--

įskaityta kelionė lėktuvu — pirmos klasės viešbučiai su maistu.

Grupių dydis ribotas — nesivėluokite!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

390 West Broadway
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- Krosnies aptarnavimas
- Automatinis įpildymas
- Patogios mokėjimo sąlygos
- Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

The Rosengard Clinic

368 West Broadway
(Tarp E ir F gatvių)
South Boston, Mass. 02127

Dr. David E. Rosengard ir profesijos bendradarbiai praneša, kad Rosengardo klinikoje atidarytas modernus

dantų skyrius

Jis aprūpintas naujaisiais įrankiais ir Rentgeno aparatu, kad būtų galima vaikams ir suaugusiems pagalbą suteikti greitai ir be skausmo ir apsaugoti nuo priešlaikinių dantų ligų. Dantų skyrius atidarytas ir vakarais, neišskyrus trečiadienio ir šeštadienio. Jame dirba prityrę dantų gydytojai, dantų higienistas ir dantų technikai.

Taip pat atidaromas ir visiškai naujas moderni-kai įrengtas

akių skyrius

akims tirti ir akinams pririnkti.

Kalbama lietuviškai

Susitarti telefonu 268-1500

LAIKRASTIS VISŲ IR VISIEMS —

Nepriklausoma LIETUVA

Kas savaitę duoda politines, kultūrinės ir visuomenines ap-žvalgas, moko žinias, modernų sveikatos skyrių, kino nau-jienas, bėgamąją lietuviškąją kroniką, geriausias romanus vaizduojančius gyvenimą Lietuvoje labai daug aktualių iliustracijų ir tt. Laikraštį apimoka prenumeruoti.

Naujiems prenumeratoriams visus metus laikraštis siunčiamas už pusę kainos, kuri Amerikoje kaštuoja \$6.50.

Adresas:

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA
7723 George Street, LaSalle—Montreal, Canada.

Vietinės žinios

Kaziuko mugė

So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr.-jos III aukšte sekmdienį, kovo 23 d., Bostono skautai ir skautės ruošia savo tradicinę Kaziuko mugę. Mugė atidaroma 12 val. dienos, o pietų pradžia 1 val.

Ir šiais metais skautininkė Paulina Kalvaitienė su savo "garsiaisiais artistais" mugėje stato vaidinimą vaikams, pavadintą "Gelių karalija". Vaidinimo pradžia 3:30 val. popiet.

Mugėje bus daug įvairių gėrybių ir gražių skautų bei skaučių dirbinių. Jūsų lauks geriausių virėjų paruošti pietūs, tortais ir pyragais apkrauti stalai, veiks baras.

Be to, bus įvairios loterijos ir kitokios prašmatnybės.

Skautai ir skautės visus kviečia atsilankyti, skaniai ir pigiai pavalegti ir maloniai praleisti laiką.

Įėjimas nemokamas.

Dr. A. Geručio paskaita

Diplomatas, ką tik išėjusių knygų "Lithuania" redaktorius dr. A. Gerutis atvyksta iš Šveicarijos ir kovo 29 d. 7 val. vak. So. Bostono Lietuvių Pil. Dr.-jos salėje skaitys paskaitą. Ją rengia Lietuvių Bendruomenė.

Lenkijoje mirė veterinarijos gyd. K. Trumpis

Vasario 25 d. Lenkijoje apskr. veterinarijos gydytojas Kazimieras Trumpis, palikęs ten liudinčią žmoną Eleną ir dukterį Mariją su šeima, o Bostone dukterį Ireną Galiniene su šeima.

Joms reiškiamo gilia užuojautą.

L. Bendruomenės valdybų posėdis

Šių metų kovo 5 d. Lietuvių Piliečių Dr.-jos patalpose So. Bostone, dalyvaujant LB Tarybos pirmininkui J. Kapociui, įvyko Bostono apygardos ir apylinkės valdybų posėdis, kuriame buvo svarstoma apylinkės valdybos rinkimų reikalai.

Visiems yra gerai žinoma, kad daug tautiečių nenori aktingiau įsijungti į LB veiklą, jeiti į valdybos sudėtį ir siek tiek daugiau laiko skirti lietuviškai veiklai. Dažnai mes matome valdyboje tuos pačius asmenis, ir atrodo, kad lietuviškos bendruomenės darbas yra tik kelio likos asmenų, o ne visų tautiečių reikalas. Nevisi tautiečiai nori suprasti, kad šiai didžiai mūsų lietuviybės išlaikymo idėjai yra visi atsakingi ir reikalingi. Bent kartą supraskime ir iš galvos išmeskime tą negarbinę ir nudėvėtą mintį: "Tegu kiti rūpinasi".

Posėdyje nutarta, kad paskutinieji 3 apylinkės valdybos pirmininkai, baigiantis apylinkės valdybos kadencijai, suranda kandidatus į

naują apylinkės valdybą ir juos pristato metiniame LB susirinkime. Susirinkime atsidarus papildomų kandidatų, jie jungiami į bendrą sąrašą, ir tuomet iš jų balsavimo keliu renkama apylinkės valdyba.

Taip pat nutarta parašyti ir išsiuntinėti visiems tautiečiams atsisaukimo formos laiškas, nurodant jiems jų pareigas, ir prašant, kad L. Bendruomenei kreipiantis valdybos sudarymo reikalu, jie sutiktų bent vieneriems metams įsijungti į šios organizacijos darbą.

A.Š.

V. Izbičko paskaita bus vėliau

Inž. Vytauto Izbičko kovo 30 d. numatyta paskaita dėl galimos jo tuo metu kelionės į užsienį atidedama vėlesniam laikui.

Zikai turi Algirdą-Tomą

Algirdo ir Dalios Zikų sūnų kovo 2 d. pakrikštijo Algirdo-Tomo vardais. Krikšto tėvai buvo Aurelija Palubekaitė ir Stasys Zikas.

Teatras Kultūriniam subatvakary

Kaip grozinę literatūroje, dailei bei kituose menuose, taip ir teatro mene mūsų dienom gausu ieškojimų, nerimo ir net sąmyšio. Kultūrinių subatvakarių rengėjai tad ir ryžosi vieną vakarą skirti modernajam teatrui, kuris Bostono lietuvių parengimose dar nebuvo kiek plateliau aptartas.

Teatrui skirtas Kult. subatvakaris yra rengiamas š. m. kovo 15 d. 7 val. 30 min. vak. ALTS-gos namuose, 484 E. 4th St., So. Bostone. Mass. Vakaro prelegentas bus žinomas mūsų dramo teatro aktorius ir režisierius Vytautas Valiukas iš New Haveno, Conn. Jo paskaitos tema: **Pastabos apie dabartinį teatrą.** Po paskaitos laukiama paklausimų ir diskusijų. Be to, Vyt. Valiukas pasirodys ir kaip dailiojo žodžio skaitytojas. Jis paskaitys **Juliaus Kaupo Pasaką apie Arlekino meilę.**

Vyt. Valiukas, kaip aktorius, išgarsėjo dar Lietuvoje neramiais prieškario ir karo metais. Režisūros darbą jis pradėjo dar Vokietijoje,

daugiausia dirbdamas su Atžalyno vaidintojų trupe Hanau liet. stovykloje. Amerikoje eilę veikalų jis pastatė Chicagoje ir New Yorke. Savo teatrinę veiklą Vyt. Valiukas pasižymėjo dideliu kruopštumu ir menine kultūra. Pragyvenimą jis pelnėsi kaip aeronautikos inžinierius.

Kultūrinių subatvakarių rengėjai tikisi, kad į kovo 15 d. Kult. subatvakarį atsilankys gausus būrys Bostono lietuvių, kuriems rūpi kultūros dalykai, o jų tarpe ir teatro menas.

Mieloms šeiminkėms

Tos, kurios norėtų paremti seniausią radijo programą N. Anglijoje jų 35 m. sukakties proga, prašomos iškepti kugelio, tortų, pončekų, krustų ar kas geriausiai kuriai sekasi ir nuvesti į Talentų popietę sekmdienį, kovo 16 d. 4 val. So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr.-jos III aukšto salėje. Atsiminkite, kad į salę dabar jums jau nebereikės lipti, nes yra įrengtas keltuvas, kuriuo galima pasikelti.

Steponas ir Valentina Minkai

Sandarietų aukos spaudai ir Altui

Sandaros I-sios apskrities suvažiavimas po \$25 paskyrė Keleivius, Sandarai ir Altui. Į naują valdybą išrinkti worcesteriečiai.

Dėkoja inž. J. Mikalauskui

Skautų vadovybė ir Lituanistinės Mokyklos Tėvų Komitetas dėkoja inž. Jonui Mikalauskui, kuris ir viešniems, ir kitiems paaukėjo po \$20.

Parduota 10 paveikslų

Arch. Jurgio Okunie meno parodą kovo 1-2 dienom aplankė apie 120 žmonių ir nupirko 10 paveikslų. Kaip jau buvo rašyta, tas pajamas J. Okunis atidavė Bostono lituanistinei mokyklai.

Prašo pataisyti

Keleivio nr. 9 buvo parašyta, kad Juozas Silimas, kuris su žmona Liet. Fondan įmokėjo \$200, buvo Raseinių apskr. sekretorius, o iš tikrųjų jis buvęs valsciaus sekretorius. Jo žmona buvusi ne Rudavičiūtė, bet Rada- vičiūtė.

Ziūrėkite, ką jūsų "senos mados" šeimos bankas duoda

dabar

- Nuo įdėjimo dienos
- Be įspėjimo iš anksto
- Kas mėnuo priskaitoma
- Už visus indėlius moka

5 1/4 %

• Pilnas draudimas — Bankas veikia 105-tuosius metus Nuosimčiai nurašomi nuo Mass. mokesčių

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway., South Boston, Mass.

Skambinkite 268-2500

sąskaitai atidaryti nuo 8 val. ryto iki 5 val. popiet šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shalina ir adv. Jonas Grigalus. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) virš \$132,000,000

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

321 County Club Rd.

Newton Centre, Mass. 02159

Tel. 332-2645

Išnuomoja

Išnuomojamas gražus 4 kambarių (ir vieno vasarinio) butas prie Ashmont stoties, Dorchester, suaugusiems žmonėms — vienam ar porai.

Kreiptis į Keleivio administraciją. (11)

The Apothecary

LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

882 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6020

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., tinkamas šventadieniam ir sekm.

Dažau ir Taisau

Namui iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau vėliavą, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausias medžiagas.

JONAS STARINSKAS
220 Savin Hill Ave
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

Flood Square Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148
Benjamin Moore Daiktų Popierius Sienoms
Stiklas Langams
Visokie reikmenys namams
Reikmenys plumbieriams
Visokie reikiškie daiktai

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtoje salose, aplankyti gimines Lietuvoje ar juos atskviesiti į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lėktuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigų ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams (šalytes, lietaukius, megztinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus be papildomo mokesčio siųskite savo giminei tik per

Podarogifts Inc. skyrių Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9-5
Ketvirtadienis 9-7
Šeštadienis 8-12

390 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 288-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

169 Milbury St. WORCESTER, MASS. Tel. SW 8-2988

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siunčia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas teritorijas. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai nuosina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje, labai žemomis kainomis. Vedėja B. Sviklienė

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS siunčia betarpiškai

IS BOSTONO Į LIETUVĄ ir kitas Rusijos okupuotas kraštus

Pristatymas greitas ir garantuotas

Atidaryta darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. o šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.

331 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. 288-0068

Vedėjas J. Vaičiaitis

Telefonas: AN 8-2806
Dr. Jos. J. Donovan
Dr. J. Pašakarnio
I P E D I N I S
OPTOMETRISTAS
Valandos:
nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Vakarais iš anksto susitarus
447 BROADWAY
South Boston, Mass.

TEL. AN 8-2124
Dr. Amelia E. Rodd
(RUDOKIUTE)
OPTOMETRISTE
Valandos:
nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Treciadieniais — uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Ketvirtis & Co.
— JEWELERS —
Laikrodžiai-Deimantai
Papuošalai
Elektriniai Prietaisai
Gėdingai taisome laikrodžius
Išduos. papuošalus
379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel. AN 8-4649

DRAUDIMO AGENTORA
Atlieka įvairių rūšių draudimus
Kreiptis sena adresu:
BRONIS KONTRIM
588 Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. AN 8-1761

Tai veltui

Mums ištyrus jūsų alyva šildymo įrengimą dabar, gali jums sutaupyti pinigų per visą žiemą!

Mūsų veltui atliktas jūsų šildymo alyva sistemos ištyrimas gali pasakyti, kas reikalinga, kad ji žiemą veiktų taupiai ir efektingai. Gal reikia išvalyti, pritaikyti ar mažas dalis pakeisti? O gal norėsite jūsų burneri pagerinti Texaco's Flame Boosteriu, nauju moksliniu liepsmai kontroliuoti prietaisu, kuris burnerio veiksmingumą gali padidinti iki 42%. Mes rūpestingai atliekame tą darbą. Tuoj mūsų pašaukite.

FORTUNA FUEL Co.
487 Washington Street
Dorchester, Mass. 02124
21 valandų patarnavimas
GE 6 1204

ATLAS PARCELS CO.
82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604
Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas plotus! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apavų, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiame maistą, pinigų ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigų, o giminė ten vietoje galės pasirinkti užsuktas prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atsikviesiti gimines čia pas save į svečius ar nuolatiniam apsigyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę įsitinkinsite.

Vedėjas A. Schyrinskis

Įmkite ir skaitykite
Kipro Bielino knyga
TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta tos vergų stovyklos, kuriose bolševikinio teroro sistema, kentėjo ir žuvo mūsų broliai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — 75 centai.